

ANARRES

KALKINMA SONRASI KOLEKTİF
BİR EKO-ESTETİK ARAYIŞ

compost.ist kollektif projesi

1.PROJE TANITIMI

Anarres, compost.ist kolektifinin kalkınma sonrası düşünceden hareketle geliştirdiği, sürdürülebilir kolektif yaşama odaklanan bir sanat projesidir. Proje, birlikte yaşama ve üretme biçimlerinin bugünün koşulları içinde nasıl dönüştürülebileceğini araştırır.

Kompost kavramı, bu araştırmada yalnızca biyolojik bir süreç olarak değil; doğa, toplum ve düşünsel alanlar arasındaki ilişkilerin birlikte ele alınabileceği bir dönüşüm zemini olarak kullanılır. Anarres, bu zeminden hareketle kolektif yaşam ve üretim pratiklerine dair yeni olasılıkları test etmeyi amaçlar.

2. PROJE ÖZETİ

Anarres, compost.ist kolektifi tarafından geliştirilen; sürdürülebilir özerklik, kolektif üretim ve dönüşüm etiği üzerine kurulu bir sergi ve üretim projesidir. Proje, ismini Ursula K. Le Guin'in Mülksüzler romanındaki Anarres gezegeninden alır; ütopyacı bir gelecek tasarımı sunmak yerine, bugünün koşulları içinde dönüşüm odaklı yaşama ve üretme biçimlerini araştırır.

Projenin odağında, biyo-malzeme temelli ve modüler bir barınak yapısı olan CompostPod yer alır. CompostPod, barınmayı yalnızca fiziksel bir ihtiyaç olarak değil; insan, doğa ve toplum arasındaki ilişkilerin yeniden kurulabileceği kolektif bir zemin olarak ele alır. Yapı, ağırlıklı olarak (%70) keten, kenevir ve nişasta bazlı biyokompozit panellerden oluşur; taşıyıcı ve bağlantı elemanlarında sınırlı ölçüde geri dönüştürülmüş metal ve ikincil malzemeler kullanılır.

CompostPod'un üretim süreci, kadın kooperatifleri ve yerel atölyelerin katılımıyla yürütülür. Tüm üretim aşamaları açık erişimli olarak paylaşılır; böylece bilgi, özel mülkiyet alanından çıkarılarak müşterek bir öğrenme ve üretim pratiğine dönüştürülür. Bu yaklaşım, yalnızca malzeme dönüşümünü değil, emeğin kolektif biçimlerini de görünür kılar.

Sergi kurgusunda CompostPod merkezde konumlanır; etrafında kolektif üyelerin bireysel üretimleri, süreç belgeleri ve atölye çıktıları yer alır. Bu yapı, sergiyi salt bir izleme deneyimi olmaktan çıkararak araştırma, öğrenme ve üretimin iç içe geçtiği açık bir ortam hâline getirir. Anarres, sanat, mimarlık ve zanaat alanlarını buluşturan; kadın emeğini, yerel üretimi ve açık bilgi paylaşımını bir arada düşünen kolektif bir üretim modeli önerir.

3.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

I. Kalkınma İdeolojisinin Eleştirisi

Anarres, kalkınmayı tarafsız bir ilerleme modeli olarak değil; yaşam biçimlerini, mekânsal örgütlenmeleri ve toplumsal ilişkileri belirleyen bir iktidar düzeni olarak ele alır. Proje, kalkınma eleştirisi literatüründen beslenerek, büyüme odaklı üretim ve barınma modellerinin yarattığı ekolojik ve toplumsal kırılmaları sorgular. Bu bağlamda dayanıklılık, müşterek yaşam ve kolektif üretim, alternatif düşünme ve pratik alanları olarak öne çıkar.

II. Sürdürülebilir Özerklik

Anarres'te sürdürülebilir özerklik, bireysel izolasyon anlamına gelmez; yerel bilgiye, karşılıklı bağımlılıklara ve kolektif üretim biçimlerine dayalı bir ilişkisellik önerir. Proje, ekolojik meseleleri doğa, toplum ve düşünsel süreçlerin birlikte ele alındığı bütüncül bir çerçevede değerlendirir. Bu yaklaşım, doğayla kurulan ilişkiyi bir kaynak kullanımı değil, ortak bir yaşam zemini olarak yeniden tanımlar.

III. CompostPod: Mekânsal Bir Araştırma Aracı

CompostPod, barınmayı yalnızca fiziksel bir ihtiyaç olarak değil; toplumsal, politik ve estetik ilişkilerin yeniden kurulabildiği bir araştırma alanı olarak ele alır. Modüler ve biyomalzeme temelli yapısı, yerel üretim ve geri dönüşüm pratiklerini görünür kılar. CompostPod bu yönüyle tamamlanmış bir mimari nesne değil, birlikte yaşama ve üretme biçimlerinin test edildiği mekânsal bir araçtır.

IV. Tematik Kesişimler

Sergi, insan-merkezli yaklaşımları sorgulayan bir dizi tematik kesişim üzerinden ilerler. Bireysel üretimler ve süreç belgeleri; dijital atıkların çevresel etkileri, görünmez emek biçimleri ve malzemelerin taşıdığı ekolojik ve tarihsel bellekle ilişki kurar. Kırılgan formlar ile dirençli yapılar arasındaki gerilim, estetik bir ifade olduğu kadar politik bir duruş olarak ele alınır.

V. Estetik Strateji Olarak Politika

Anarres, sanatı temsil üretmenin ötesinde, dönüştürücü bir süreç olarak konumlandırır. Sanatçı burada çözüm sunan bir figür değil; dönüşümün parçası olan bir aktördür. Proje, hız ve piyasa odaklı üretim modellerine karşı, yavaşlık, süreklilik ve birlikte düşünme pratiklerini benimser. Bu yaklaşım, estetik tercihler ile politik tutumun birbirinden ayrılmadığı bir üretim anlayışını temel alır.

VI. Anarres

Ursula K. Le Guin'in Mülksüzler romanındaki Anarres gezegeni, kusursuz bir ütopya değil; çelişkileriyle birlikte var olan alternatif bir yaşam olasılığıdır. Proje bu ismi, ideal bir gelecek tasarımı olarak değil, bugünün koşulları içinde başka türlü yaşama ve üretme ihtimalini düşünmek için benimser.

4. KOLEKTİF TANITIMI

Kolektif Adı: compost.ist

compost.ist, kalkınma sonrası düşünceden hareketle çalışan ve sanat üretimini kolektif bir araştırma ve üretim pratiği olarak ele alan altı sanatçıdan oluşan bir kolektiftir. Çalışmalarında ekolojik meseleleri yalnızca çevresel başlıklar altında değil; üretim ilişkileri, toplumsal örgütlenme biçimleri ve düşünsel süreçlerle birlikte değerlendirir.

Kolektifin yaklaşımı, Félix Guattari'nin "Üç Ekoloji" kavrayışı ve Donna Haraway'in compost-ist düşüncesinden beslenir. Bu referanslar teorik bir çerçeve sunmaktan ziyade, üretim sürecini yönlendiren bir arka plan olarak konumlanır. compost.ist için üretim, sıfırdan yaratmaya değil; mevcut malzeme, bilgi ve deneyimle birlikte dönüşüm süreçlerini test etmeye dayanır.

Sanatsal pratik, artıklar, kullanılmayan malzemeler ve görünmez kılınmış emek biçimleriyle çalışmayı bilinçli bir tercih olarak ele alır. Bu yaklaşım, hem malzeme döngülerini hem de kolektif üretim ilişkilerini görünür kılar. compost.ist, bireysel üretim yerine yatay ilişkiler ve iş birliğine dayalı kolektif çalışma biçimlerini esas alır.

KOLLEKTİF ÜYELERİ

Gönül Nuhoğlu

Elvan Asarkaya

Dilara Altınkepçe

Arslan Nadide Üster

Esen Gökçe

Yağmur Çalış

Gönül Nuhoğlu

1961 yılında doğan Gönül Nuhoğlu, çalışmalarını İstanbul'da sürdürmektedir. Sanat pratiğinde tarih yazımı, siyaset ve sosyoloji gibi alanlarla iş birliği kuran sanatçı, mekânın taşıdığı tarihsel ve toplumsal çatışmalardan beslenir. Üretimlerinde zaman ve mekânın çakıştığı alanları ele alarak insanlık durumuna dair eleştirel bir bakış geliştirir ve izleyiciyi bu gerilimli yapılar üzerine düşünmeye davet eder. Sanatçının eserleri, MoCa Yinchuan Müzesi Koleksiyonu ve İstanbul Resim ve Heykel Müzesi başta olmak üzere çeşitli müze ve koleksiyonlarda yer almaktadır.

1995 yılında Günümüz Sanatçıları Sergisi'nde yer almış, 1998'de İstanbul'da Aya İrini'de düzenlenen No Way Out, 2002'de Yerebatan Sarnıcı'nda Dust and Shadow, 2009'da Dünyayı tembellik kurtaracak, bir gün işe gitmemekle başlayacak her şey, 2010'da Sofya'da Onlara dokunmazsanız, zararlı değiller, aynı yıl içinde Essen'de Contemporary Art Fair CAR ve Köln'de Adventures of Mr.E, 2018'de Lago Maggiore Light Festival, 2019'da Sofya'da Formatting Absence, 2022'de Venedik'te Beetopia, Chapter I, 2023'te Artistanbul Feshane'de düzenlenen Ortadan Başlamak grup sergisinde yer almış, 2024 yılında ise İstanbul'da Kadının Adı Var ve My Best Of, Varna'da Buna Contemporary Art Forum, Almanya'da Nord Art 2024 Türkiye Pavyonu ve Çanakkale'de Truva Müzesi'nde gerçekleşen 9. Çanakkale Bienali'nde yer almıştır.

1996 yılından bu yana Resim ve Heykel Müzeleri Derneği Başkanı olarak görev yapmaktadır. 1999 yılında kurucuları arasında yer aldığı İstanbul Sanat Vakfı'nda 2002'de Genel Sekreterlik, 2012-2024 yılları arasında ise Başkanlık görevini üstlenmiştir. Ayrıca Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği'nin çalışmalarında aktif olarak yer almıştır. Royal Society of Sculptures, London üyesidir.

Dilara Altınkepçe Arslan

1993 yılında Bursa’da doğmuştur. Yaşamı ve buna bağlı birey, toplum, kültür, etik ve inanış kavramlarını denge unsuru çerçevesinde sorgulamaktadır. Düşünce pratiğinde “farz edelim ki / what if” önermesi her zaman başlangıç noktası olmuştur. Ham veya hama özdeş tekstil materyalleriyle binlerce yıllık teknikleri yeniden yorumlamaktadır. Dijital üretimlerinde VR ve AR teknikleriyle izleyicinin aşına olduğu dünyalar üzerinden alternatif gerçeklikler kurmaktadır. 2011’de MSGSÜ Halı, Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı’nda lisans eğitimine başlamıştır. 2015-2016 yıllarında Accademia di Belle Arti di Bologna’da Moda Tasarımı ve Kostüm eğitimi almıştır. 2020’de APPA Tiny Things sürdürülebilirlik hareketini başlatmış ve halen üretimlerini sürdürdüğü Nelumbo Studios’u kurmuştur.

2021’de MSGSÜ Halı, Kilim ve Geleneksel Kumaş Desenleri Programı’nda yüksek lisans eğitimine başlamıştır. Aynı yıl Gülçin Aksoy önderliğinde MSGSÜ Halı Atölyesi ile Koç Üniversitesi KarmaLab’in ortak projesi “Ortak Mekik”e katılmıştır. 2024’te “Anadolu Kilimlerinde Sembol Olarak Hayvan İmgesinin İncelenmesi” adlı tezini tamamlamış ve Nil Nuhoglu küratörlüğündeki ilk kişisel sergisi RE-’yi gerçekleştirmiştir. 2025’te Gülçin Aksoy’un “Aklımda Bir Şey Vardı” sergisinde görev almış, aynı yıl 43. Günümüz Sanatçıları Ödülü Sergisi’ne seçilmiştir. Farklı sanat kolektifleriyle üretimlerini sürdürmektedir.

Elvan Asarkaya

1970 İzmir doğumlu Elvan Asarkaya, DEÜ Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümünü bitirdi. 2015–2020 yılları arasında İtalya'daki Accademia di Belle Arti FIDIA'da resim yüksek lisansını birincilikle tamamladı. Fresk tekniklerinde uzmanlaşarak restorasyon alanında, özellikle duvar resimleri üzerine projelerde çalışma fırsatı buldu. Web tasarım alanında kendi kurduğu şirketinde uzun yıllar çalıştı ve Kültür Üniversitesi'nde bir dönem grafik tasarım dersleri verdi.

Bugün Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi'nde yürüttüğü sanatta yeterlik çalışmasında, yapay zekâ ile çağdaş sanatın kesişiminde ortaya çıkan yeni yaratıcı süreçleri araştırmaktadır. Sanat pratiği, insanın varoluşsal arayışını, sezgi, teknoloji ve tarihsel bellek arasındaki diyalektik ilişki üzerinden inceler. Çalışmaları, Mezopotamya ve Anadolu coğrafyasının mitolojik hafızasından ve arketipsel imgelerinden beslenir. Asarkaya, uydu görüntüleriyle başlattığı üretim sürecinde, yapay zekâ ve artırılmış gerçeklik gibi dijital araçlarla, bu kadim belleğin güncel bir yorumunu oluşturur.

Elvan, Mana, Gaia Anlatıları ve Archenode adlı kişisel sergilerinde insan-makine etkileşimini, kolektif bilinç ve mitolojik hafızayla ilişkilendirerek sorgular. Bunun yanında Degrowth karma sergisi gibi grup sergilerinde yer almıştır. Alasiya adlı heykel çalışması KKTC Yakın Doğu Üniversitesi iş birliğiyle düzenlenen "Alasya'dan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne" başlıklı görsel sanatlar yarışmasında birincilik olarak Kıbrıs Modern Sanatlar Müzesi koleksiyonuna kabul edilmiştir.

Nadide Üster

1996 yılında Bursa'da doğan Nadide Üster, sanat eğitimine Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde başladı. Burada Resim (ana dal) ve Heykel (yan dal) eğitimi aldı. 2022 yılında Erasmus programı kapsamında Academy of Fine Arts, Gdańsk'ta eğitim görerek sanat pratiğini uluslararası bir deneyimle genişletti. Marmara Üniversitesi Heykel Bölümü'nde Yüksek Lisans eğitimine devam eden sanatçı, çalışmalarını İstanbul'da sürdürmektedir. Üster'in üretimi, hafıza ve beden arasındaki geçici ilişkiler üzerine yoğunlaşır. Parafin, metal, beton ve taş gibi malzemeler aracılığıyla zaman, kaybolma ve yeniden yazılma süreçlerini araştırır. Sanatçı, geçicilik ile kalıcılık arasındaki eşikte oluşan gerilimleri merkezine alır; bedenin ve nesnelerin bıraktığı izleri mekânsal ilişkiler içinde yeniden düşünür. Zıt materyallerin karşılaşmalarında ortaya çıkan anlam katmanlarını bir araya getirerek, malzemelerin kendi doğalarına içkin hikâyeleriyle yeni anlatı biçimleri kurar.

Üster'in eserleri, 2023'ten bu yana farklı şehirlerde ve kurumlarda düzenlenen çok sayıda grup sergisinde yer almıştır. Katıldığı seçili sergiler arasında; TEMSA Atık Malzemelerden Heykel Sergisi (Busworld Europe, Brüksel, 2023), Bir Düş'ün İzinde, 16. Teras Sergisi (Elgiz Müzesi, İstanbul, 2024) ve Müşterekler (Metrohan, İstanbul, 2025) öne çıkar.

Esen Gökçe

2000 yılında İstanbul'da doğan Esen Gökçe, 2018 yılında Tekirdağ Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümünden mezun oldu. Aynı yıl Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Bileşik Sanatlar Bölümünü kazandı ve dört yıllık eğitiminin ardından bölüm üçüncüsü olarak mezun oldu. Sanatsal üretiminde gerçekliğin algısal katmanları ve zihnin bu katmanlarla kurduğu ilişkiler üzerine yoğunlaşır. Sembolizm ve realizm gibi yönelimlerden beslenen çalışmaları, bilinç ile bilinçdışı arasındaki geçiş anlarını görünür kılmayı hedefler. Eserlerinde sıkça yer verdiği cinsiyetsiz, soyut ya da dönüştürülmüş persona'lar, izleyiciyi sabit kimlikler yerine akışkan, yoruma açık deneyimlere davet eder. Bu süreçte dönüşüm ve gerçeklik kavramlarını merkeze alarak, görsel ve düşünsel gerilim alanları kurmaya çalışır. Çalışmalarına İstanbul, Kadıköy'deki atölyesinde devam etmektedir.

2022 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Öğrenci Bienali'ne katılan sanatçı, 2024'te Suns Art Studio'da gerçekleşen Ayda Bir grup sergisinde yer aldı. Aynı yıl Paris'te 59 Rivoli sanat programına davet edildi. 2025 yılında ise Ayvalık'ta düzenlenen Degrowth Residency programına katılarak Galeri Su'da gerçekleşen grup sergisinde çalışmalarını sundu.

Ayza Usluer

Mimari Konsept & Görsel Geliştirme

Ayza Usluer, İngiltere’de Nottingham Üniversitesi’nde mimarlık eğitiminin son yılında olan, yaratıcı düşünceyi bilimsel merakla birleştirmeyi seven bir tasarımcıdır. Doğayı, biyolojiyi ve malzeme bilimini referans alarak mekânı yaşayan bir organizma gibi ele alan yaklaşımıyla; sürdürülebilir, duygusal bağ kurabilen ve deneyim odaklı çözümler üretmeye odaklanır.

Mimarlık eğitimi boyunca biyo-materyaller, biyolojik entegrasyon, malzeme deneyleri ve mekânsal deneyim üzerine çalışmıştır. Tasarımlarında, Neri Oxman’ın biyolojik tasarım yaklaşımı ile Heatherwick Studio’nun duyusal ve akışkan mekân kurgularından ilham alır. Mimarlığın geleceğine, yenilikçi malzemeler ve doğa merkezli süreçler yoluyla katkı sunmayı amaçlamaktadır. Tasarım ve araştırmanın yanı sıra; sanat, oyunculuk, doğa gözlemi ve yaratıcı hikâye anlatımı gibi disiplinlerden beslenir. Bu çok yönlü ilgi alanları, projelerine hem kavramsal hem de malzeme düzeyinde zenginlik katar.

Bugün, mimarlık ile biyoloji arasında köprü kuran, sürdürülebilirlik temelli ve insanlarla duygusal bağ kurabilen tasarımlar geliştirmeyi hedeflemektedir. Gelecekte ise bu yaklaşımını ileri malzeme bilimi alanında derinleştirerek, akademi ve profesyonel pratik arasında yenilikçi işler üretmeye devam etmeyi planlamaktadır.

Mehmet Furkan Meriç

3D Görselleřtirme & Proje Koordinasyonu

26 Mayıs 1997 yılında İstanbul’da doğdu. Ortaöğrenimini Sâmiha Ayverdi Anadolu Lisesi’nde tamamladı ve İstanbul Üniversitesi’nde İngiliz Dili ve Edebiyatı programını kazandı.

Lise arkadaşlarıyla birlikte Bilinçli ve İdealist Gençlik Derneği’ni kurdu. Türk Dünyası İşbirliği Konseyi, Milli Eğitimde Reform Programı gibi projelere öncülük etti. Üniversite yıllarında üç senesi başkanlık olmak üzere dört sene boyunca Bilim Kurgu ve Fantazya Kulübü’nde aktif rol aldı.

2017 yılında Vorago Interactive’i kurdu ve dijital oyun sektörüne giriş yaptı. Japon Kültür Merkezi, Bayer gibi şirketlere oyun ve interaktif uygulamalar geliştirdi. 2019 yılında çocuklar için zihinsel eğitim oyunları geliştiren RitimUS’ta geliştirme ekibi liderliğı rolünü üstlendi. 3 sene boyunca bu rolüne aktif olarak devam etti. Bu sırada okumakta olduğı İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünü bıraktı. 2022 yılında yine çocuklar için zihinsel eğitim oyunları geliştiren nJoyKidz’te geliştirme ekibi liderliğı rolünü üstlendi. 2024 yılının Nisan ayında Next Sky Games’i kurdu ve bilgisayara büyük ölçekli oyunlar geliştirme serüveni böylece başladı.

İstanbul Beylikdüzü’nde ikamet eden Furkan Meriç, çalışmalarına Next Sky Games’te kurucu ortak ve kreatif direktör olarak devam etmektedir.

Prof. Dr. Simten Gündeř

Sinema Programı Koordinasyonu & Projelendirme

1961 Ankara doğumlu Simten Gündeř, sinema kuramı, film çözümlemesi, göstergebilim ve kültür politikaları alanlarında çalışan akademisyen ve yöneticidir. Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Klasik Arkeoloji Bölümü'nde; yüksek lisans ve doktorasını aynı üniversitede Radyo-TV ve Sinema alanında tamamlamıştır. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-TV ve Sinema Bölümü'nde doçentlik unvanını almış; anabilim dalı ve bölüm başkanlığı görevlerinde bulunmuştur.

İstanbul Kültür Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi'nin kuruluş sürecinde yer almış, İletişim Tasarımı Bölümü'nü yönetmiş ve 2003'te profesör olmuştur. 2009'da Maltepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne dekan olarak atanmış; 2015–2019 döneminde akademik üretimiyle ilişkili biçimde yerel kültür politikaları ve uygulamaları odağında kamu görevleri üstlenmiştir. Kadıköy Belediyesi'ndeki görevi sırasında Sinematek/Sinema Evi'nin yeniden canlandırılmasına yönelik çalışmalar yürütmüştür. Uluslararası sinema-eğitim ağıları ve kurumlar arası iş birlikleri kapsamında organizasyon ve proje yürütücülüğü yapmıştır.

Çalışmalarında film göstergebilimi, sinema pedagojisi, kent-kültür ilişkisi ve kültür yönetimi temaları öne çıkar. 2020–2024'te BELEK (AKEV) Üniversitesi'nde öğretim üyesi; 2021–2022'de Radyo-Televizyon ve Sinema Bölüm Başkanı ve Sanat ve Tasarım Fakültesi Dekanı olarak görev yapmıştır.

Seçme yayın ve projeler: Film Olgusu: Kuram ve Uygulayım Yaklaşımları (2003), Büyük Film Kuramları (ed., 1995), Belgesel Filmin Yapısal Gelişimi ve Türkiye'ye Yansıması (1991). Projeler: Film Yolu (2001–2002) ve Dört Bir Yanım Sinema / Kent Filmleri (Mardin 2006, Gaziantep 2007).

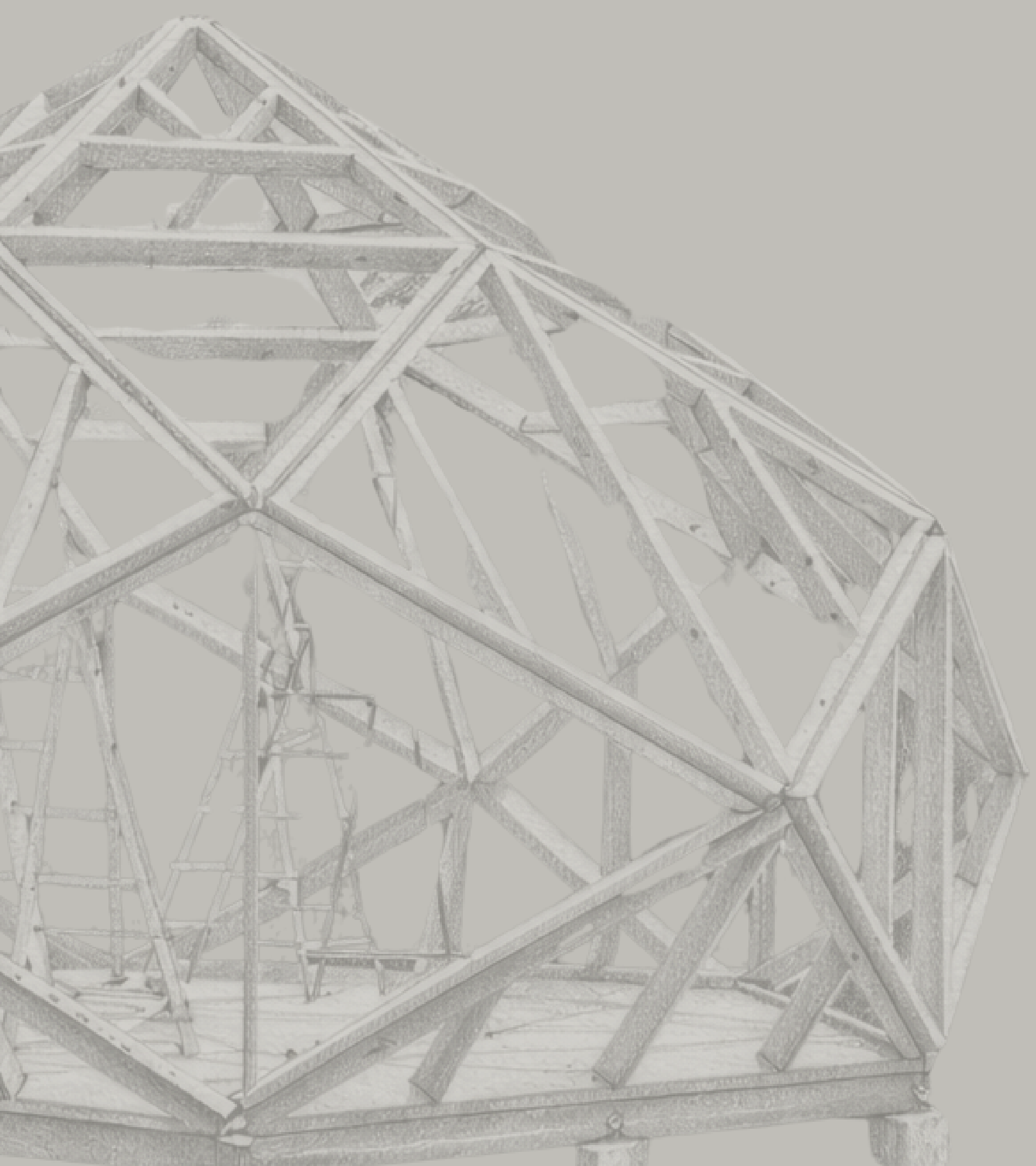
Doç. Dr. Remziye Köse Özelçi

Sinema Programı Küratörü

İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi'nde lisans (2001) ve yine aynı üniversitenin SBE Radyo TV Sinema Anabilim Dalı'ndan "Türk Filmlerinde Biliş- Göstergebilimsel Bağlamda Yazgı-İnanç Kavramı" başlıklı teziyle yüksek lisans eğitimini tamamladı (2003). "Toplumsal Belleğin Dramatik Kurgulanması: Hatırla Sevgili TV Dizisi" adlı teziyle Marmara Üniversitesi SBE İletişim Bilimleri Anabilim Dalı'ndan doktor ünvanını aldı (2010). Akademik hayatına 2002 yılında İstanbul Kültür Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi'nin kurucu kadrosunda araştırma görevlisi olarak başladı. 2020 yılında doçent olan Köse Özelçi, 2010- 2022 yılları arasında İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi ve İstanbul Gelişim Üniversitesi'nde çalıştı. Akademik çalışmalarının yanında Bölüm Başkanlığı, Anabilim Dalı Başkanlığı ve Dekan Yardımcılığı görevlerinde de bulundu. 2022 yılından bu yana İstanbul Kültür Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Radyo TV ve Sinema Bölümü'nde akademik çalışmalarına devam etmektedir.

Politik sinema, sinema sosyolojisi, toplumsal hafıza, göstergebilim, belgesel sinema çalışma alanları arasında yer almaktadır. Çalışma alanlarıyla ilintili ulusal/ uluslararası makale, kitap bölümü ve bildirileriyle birlikte, editörlüğünü üstlendiği "Sinema Filmlerinde İnsan Hakları" ve "Televizyon Dizisi Okumaları" adlı yapıtları bulunmaktadır. Baba Beni Okula Gönder; Gaziantep Kent ve Kültür Filmevi Koordinatörlüğü, 2010 Avrupa Kültür Başkenti, Uluslararası Harran Ekolojik Kadın Köyü Projesi gibi çeşitli ulusal ve uluslararası projelerde aktif rol üstlenmiştir. Köse Özelçi, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti ve Türkiye Göstergebilim Çevresi üyesidir.

5.SERGİ YAPISI VE BİLEŞENLERİ

5.1 . Kolektif Yerleştirme: CompostPod

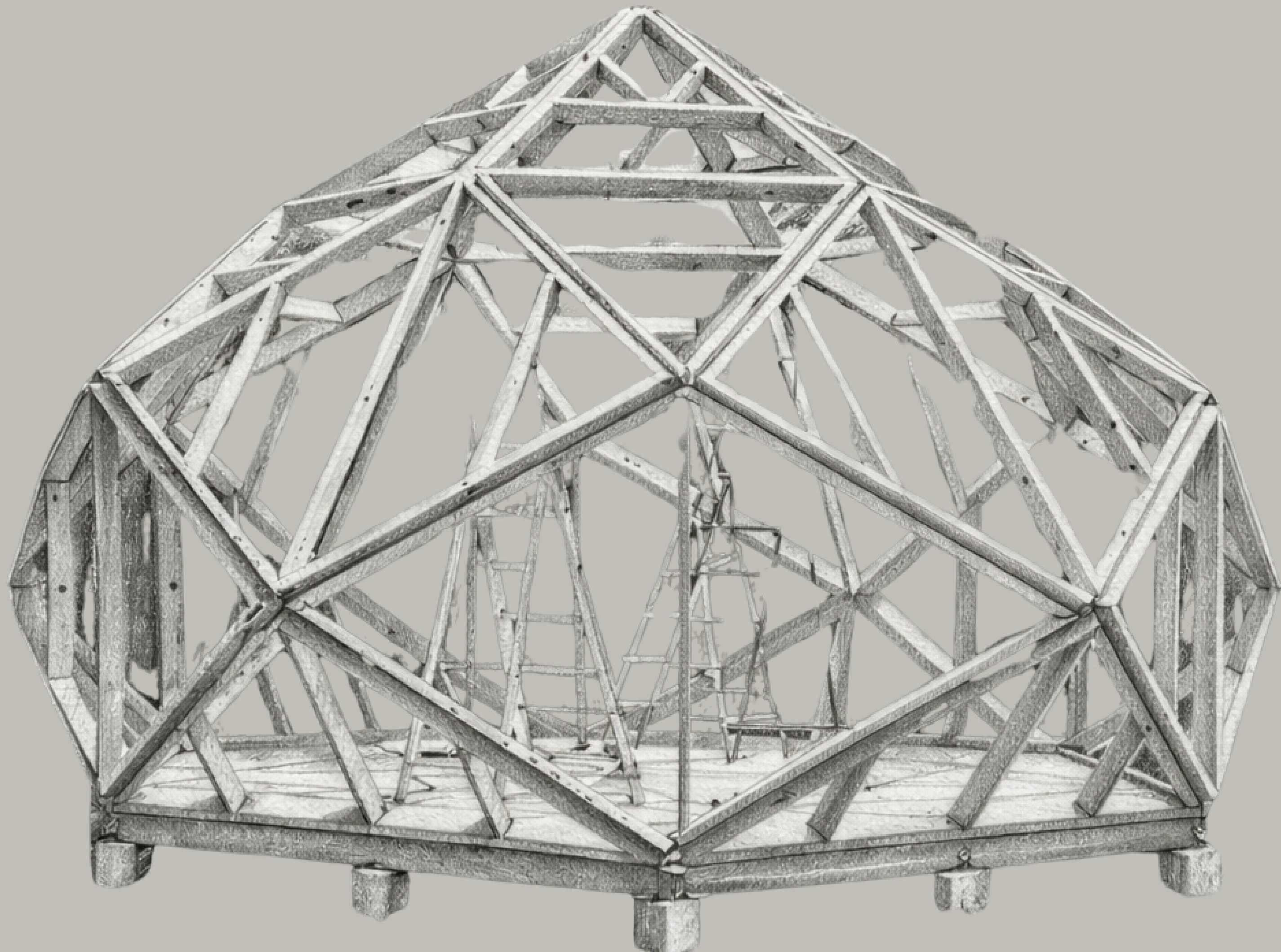
CompostPod, yerel üretim ve geri dönüşüm odaklı bir biyoyapı prototipi olarak tasarlanmıştır. Modüler yapısı sayesinde geçici barınma ihtiyacına yönelik, kolektif üretime ve açık paylaşım ilkesine dayanan bir model sunar.

Yapının mekânsal kurgusu, geleneksel yurt tipolojisinin yeniden yorumlanmasına dayanır ve altıgen (hexagon) birimlerden oluşur. Bu form, biyotaklit ilkeleri doğrultusunda, malzeme ve taşıyıcı verimliliği yüksek hücresel yapılardan esinlenerek geliştirilmiştir. Altıgen modül, yüzey alanını optimize ederken yapısal dayanımı artırarak hafif ve dirençli bir sistem oluşturur. Modüler sistem, birimlerin sökülüp yeniden düzenlenmesine ve gerektiğinde değiştirilmesine olanak tanır.

CompostPod, her bir modülün bağımsız çalışabildiği ancak bütüne bağlı olarak işlediği kolektif bir yapı organizasyonu önerir. Bu yaklaşım, barınmayı tekil bir nesne olmaktan çıkararak birlikte yaşam ve üretim ilişkilerinin kurulabildiği bir zemin olarak ele alır.

Yapının ana bileşenleri, ağırlıklı olarak (%70) keten, kenevir ve nişasta bazlı biyokompozit panellerden oluşur; taşıyıcı ve bağlantı elemanlarında sınırlı ölçüde geri kazanılmış alüminyum profiller ve ikincil malzemeler kullanılır. Bu hibrit sistem, yapısal dayanıklılık ile biyolojik dönüştürülebilirliği birlikte gözetir.

Üretim süreci, kadın kooperatifleri ve yerel üretici ağlarıyla iş birliği içinde yürütülür. Bu sayede CompostPod, yalnızca fiziksel bir yapı değil; yerel bilgi ve emeğin aktarıldığı, kolektif üretime dayalı bir zemin olarak kurgulanır.

5.2. MALZEME VE YÖNTEM

5.2.1 Kullanılan Biyomalzemeler

CompostPod'un taşıyıcı sistemi, geri kazanılmış alüminyum profillerden oluşur. Kaplama ve yüzey elemanlarında ise bitkisel bazlı biyokompozit paneller kullanılır. Bu paneller, ağırlıklı olarak keten ve kenevir lifleri ile nişasta türevli bağlayıcılardan üretilir. Seçilen malzeme bileşimi, yapısal dayanıklılık ile biyolojik dönüştürülebilirliği birlikte gözetir.

Malzeme seçimi, doğrusal üretim modelleri yerine, doğanın döngüsel işleyişiyle uyumlu bir üretim anlayışına dayanır. Bu yaklaşım, yapının kullanım ömrü boyunca olduğu kadar, söküm ve yeniden kullanım süreçlerinde de geçerlidir.

5.2.2 Geri Dönüşüm ve Yeniden Kullanım Yaklaşımı

CompostPod'un tüm bileşenleri, sökülebilir, yeniden kullanılabilir veya geri dönüştürülebilir olacak şekilde tasarlanmıştır. Taşıyıcı ve bağlantı elemanlarında geri kazanılmış metaller; yüzey ve dolgu elemanlarında ise atık tekstil (kot kumaşlar), ikincil malzemeler ve yeniden işlenmiş paneller kullanılır.

Bu yaklaşım, atık malzemeyi yalnızca bir kaynak olarak değil, üretim sürecinin aktif bir bileşeni olarak ele alır. Malzemelerin önceki kullanım izleri, estetik ve yapısal kararların bir parçası hâline gelir.

5.2.3 Yerel Üretim Süreçleri

CompostPod'un üretimi, kadın kooperatifleri, yerel zanaatkârlar ve topluluk temelli atölyelerle iş birliği içinde yürütülür. Bu süreç, küresel tedarik zincirlerine bağımlı üretim modellerine alternatif olarak, yerel malzeme bilgisi, emek ve üretim pratiklerini merkeze alır.

Her üretim birimi, bulunduğu coğrafyanın malzeme olanakları, iklim koşulları ve üretim kültürüne uyum sağlayacak şekilde geliştirilir. Bu sayede CompostPod, çoğaltılabilir bir sistem sunarken, her bağlamda farklılaşabilen ve yerelleşebilen bir yapı modeli önerir.

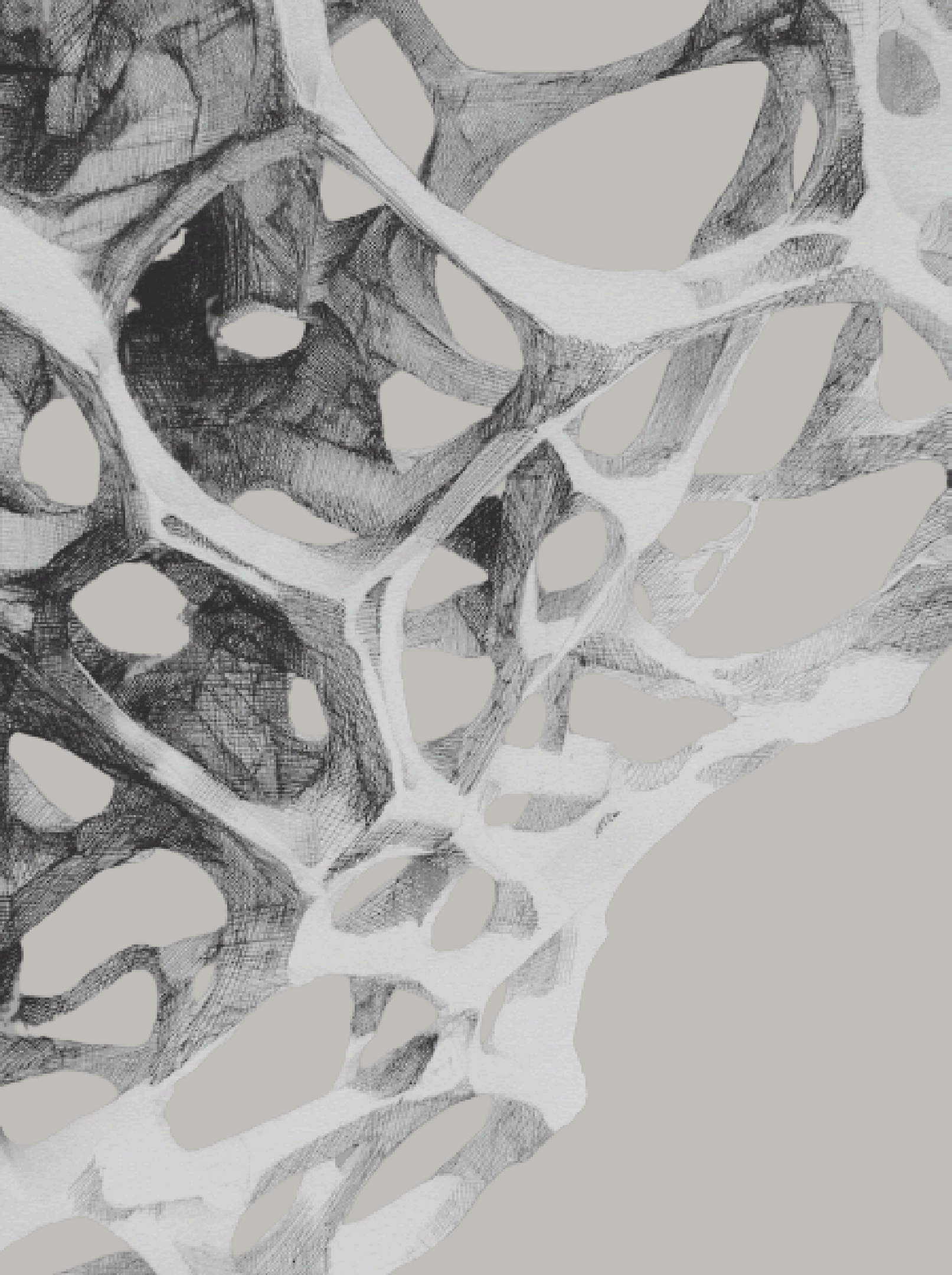
5.2.4 Açık Kaynak Tasarım Yaklaşımı

CompostPod'un tasarım ve üretim süreci açık erişimli olarak paylaşılır. Bu yaklaşım, bilgiyi özel mülkiyet alanından çıkararak, müşterek bir öğrenme ve üretim alanına dönüştürmeyi hedefler.

Açık kaynak mimari ilkeleri doğrultusunda, yapının çoğaltılması, uyarlanması ve geliştirilmesi kolektif katkıya açıktır. Bu bağlamda barınma, yalnızca fiziksel bir yapı olarak değil; bilgi, deneyim ve üretim süreçlerinin paylaşıldığı müşterek bir pratik olarak ele alınır.

5.3.SERGİ YAPISI VE BİLEŞENLERİ

Bireysel Sanat Üretimleri

Kolektif üyelerinin bireysel sanat üretimleri, ekolojik kriz, toplumsal dönüşüm ve malzeme belleği gibi başlıklar etrafında şekillenir. Bu üretimler, CompostPod'un sunduğu mekânsal ve düşünsel çerçeveye aynı sergi alanında konumlanarak, kolektif yapıyla doğrudan bir ilişki kurar.

Bu yerleşim, bireysel pratiklerin CompostPod'u tamamlayan bağımsız işler olarak değil; onunla birlikte düşünülmüş ve onunla etkileşim hâlinde gelişen üretimler olarak okunmasını sağlar. Her sanatçının işi, kolektif üretim sürecinin açtığı kavramsal alanı kendi yöntemi ve dili üzerinden genişletir.

Böylece sergi, tekil üretimlerin yan yana geldiği bir sunumdan ziyade; farklı pratiklerin ortak bir ekolojik ve estetik zemin üzerinde karşılaşabildiği, çoğul bir düşünme alanı oluşturur.

GÖNÜL NUHOĞLU

Malzeme bir temsil aracı değil, üretimi kuran ilişkisel bir dildir.

DOSYA: NORMALLEŞTİRME PROTOKOLLERİ

İş, ilk bakışta bir sergi düzenini andırır: camlı bir vitrin, bir dosya dolabı, üç kutu ve küçük parçalar. Ancak bu düzen bir temsilden çok, işleyen bir mekanizmadır. “Normal” olanı üretmek için kullanılan gündelik ama etkili bir süreci — normalleştirmeyi — yeniden kurar.

Vitrin, numuneleri birer kanıt gibi muhafaza eder. Her parça; kaynak, işlem, risk ve statü alanlarıyla kodlanmıştır. Etiket dili soğuk ve sistematiktir: UYGUN, UYGUN DEĞİL, BELİRSİZ. Bu dil yalnızca sınıflandırmaz; nesnenin nasıl algılanacağını da belirler. Emek, iz, geçmiş ve kusur; kayıtlarda eksiltilir, redakte edilir ya da “belirsiz” olarak işaretlenir.

Yanındaki dosya dolabı, altı klasörden oluşan bir arşiv barındırır: TEMİZLEME, SINIFLANDIRMA, SERTİFİKALANDIRMA, STANDARDİZASYON, GÖRÜNMEZLEŞTİRME, PAZARLANABİLİRLİK.

İzleyici bu klasörleri açabilir. Formlar, tutanaklar, prosedürler ve sansürlenmiş belgeler aracılığıyla kabul edilebilirliğin nasıl üretildiği görünür hale gelir: bilgi nasıl saklanır, hangi kelimeler seçilir, hangi kusur ürünleştirilebilir, neler kayıt dışı bırakılır.

Merkezde bir karar masası yer alır. İzleyici, tek tip üretilmiş token’lardan birini seçer. Üzerlerinde yalnızca kodlar vardır (T001–T096). Bazılarının arka yüzünde tek bir kelime gizlidir: SU, EMEK, TOPRAK, BARINMA, ENERJİ, ZAMAN. Bu kelimeler, normalleştirme süreçlerinin çoğu zaman açıkça adlandırılmayan temel değerlerine işaret eder.

İzleyici ardından üç işlemten birini uygular: PAYLAŞ, SAKLA, DÖNÜŞTÜR.

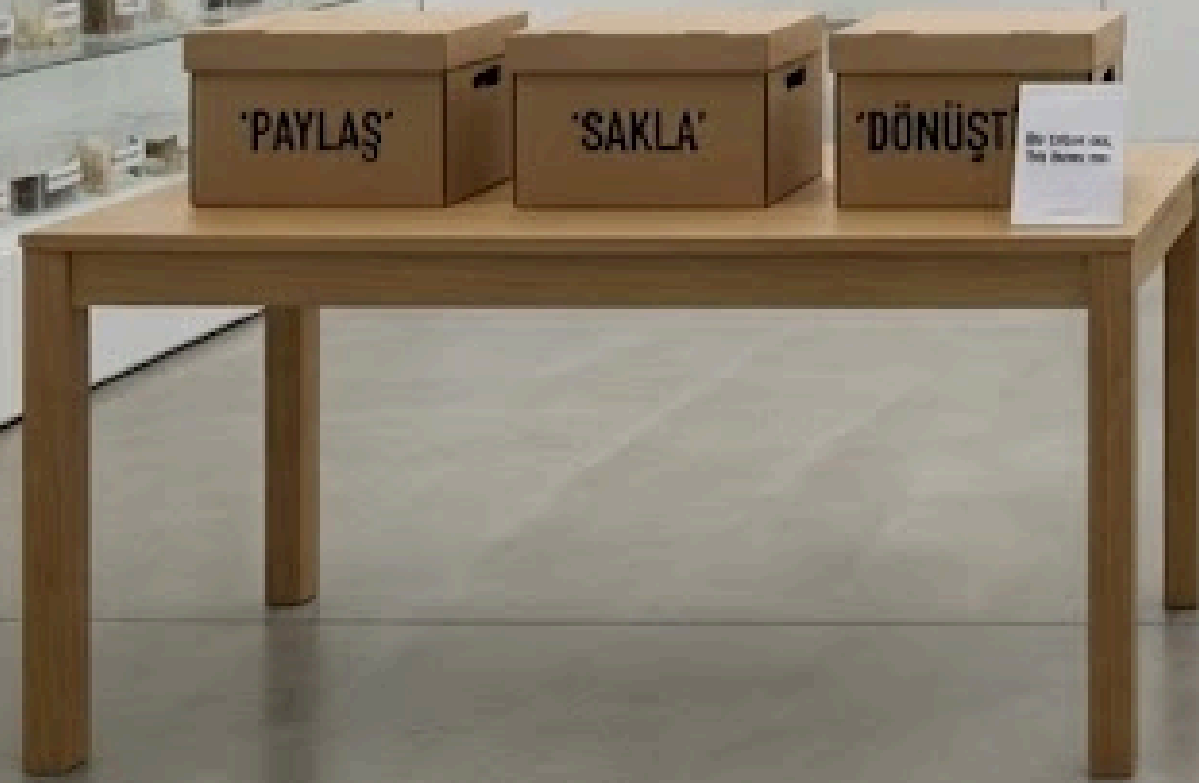
PAYLAŞ’ta token görünür bir tepside birikir; ortak bir stok gibi büyür.

SAKLA’da token dar bir yarıktan içeri düşer; erişim dışına çıkar, kaybolur.

DÖNÜŞTÜR’de token kırılmaz; iki parçaya ayrılır ve mıknatısla yeniden birleştirilir. Parçalar hizası bozulmuş halde birleşir. Şiddet yoktur; ancak biçim değişmiştir. Dönüşüm, burada kayıpsız bir vaat değil, müdahale edilmiş bir sonuçtur.

İş, izleyiciyi tarafsız bir gözlemci olarak değil, kararların parçası olarak konumlandırır. Her seçim bir kayıt üretir; her token görünürlüğe, gizliliğe ya da biçimsel bir müdahaleye teslim edilir. “Normal” olan, burada kendiliğinden oluşan bir durum değil; belgeler, prosedürler, etiketler ve küçük kararlar aracılığıyla üretilen bir sonuçtur.

DOSYA:
NORMALLEŞTİRME
PROTOKOLLERİ

THE LAST GREEN LIGHT

Bu çalışma, kent bağlamında doğanın temsilinin nasıl soyutlaştığını ve yer değiştirdiğini inceler. Şehirde “yeşil”, artık ağaç, toprak ya da ekosistemle değil; yönlendirme, hız ve akışla ilişkilendirilir. Yeşil ışık, yaşamın rengi olmaktan çıkarak ilerleme ideolojisinin işlevsel bir göstergesine dönüşür.

Yerleştirmede tek bir trafik lambası bulunur. Ancak bu lambada yeşil ışık yanmaz. Kırmızı ve sarı, kesintisiz biçimde aktiftir; durma ve bekleme hâli süreklilik kazanır. “Geç” komutu askıya alınmıştır. Bu durum, yalnızca fiziksel bir duraksamayı değil, ilerleme fikrinin kesintiye uğradığı kavramsal bir eşiği işaret eder.

Yeşilin yokluğu, doğanın tamamen ortadan kalktığını değil; anlamının yerinden edildiğini gösterir. Doğa, burada birlikte var olunacak bir alan olarak değil, aşılması gereken bir eşik olarak belirir. “Yeşil”, sürdürülebilirlik söylemi içinde, kalkınma ve büyüme mantığına hizmet eden bir işarete dönüşür.

Çalışma, doğanın bu sembolik kaymasını görünür kılar: hız, verimlilik ve süreklilik talebi sürerken, doğa düzenin dışına itilmiştir.

Nature is out of order.

TAŞIYICI OLAN *Kinship as Method*

Bu iş, mekânda zeminden tavana uzanan tekil bir kütle olarak durur. Tamamlanmış bir nesne değil, ilişkiler yoluyla sürekli biçimlenen bir yapıdır. Dış yüzeyi, basınç altında birikmiş ve yer yer kaymış katmanlardan oluşur. Bu katmanlar düzenli bir stratigrafi sunmaz; yırtılan, tutunan ve yeniden bağlanan yüzeyler, formun nasıl üretildiğini açık eder.

Yapının içi görünmezdir; ancak merkezsiz bir ağ olarak varlığını hissettirir. Bu ağ, tek bir kökene ya da hiyerarşiye dayanmaz. Temaslar, çakışmalar ve süreklilikler üzerinden genişler. Misel ya da kök sistemleri gibi, taşıyıcılığını merkezden değil ilişkilerden alır.

Katmanların içine gömülü kurumuş organik izler — lif, kabuk, posa — geçmişe ait kalıntılar olarak değil, süren bir dönüşümün aktif bileşenleri olarak işlev görür. Bu izler temsil etmez; yapının oluşumuna maddi olarak katılır.

Bu heykelde kinship bir tema değil, bir yöntemdir. Birlikte var olma, aşınma ve dönüşüm aynı bedende gerçekleşir. Kompost burada bir benzetme olarak değil, üretimin kendisi olarak işler: farklı malzemeler ve farklı zamanlar çarpışır, birbirini değiştirir ve geçici bir denge üretir. İzleyicinin karşısında duran şey bir kolon değil, kolon fikrinin içten çözülmesidir. Taşıyıcı olan form değil, ilişkilerin sürekliliğidir. Yapı ayakta durur; çünkü merkezsizdir.

The Carrier

The Carrier, barınakla beden arasındaki ilişkiyi tersyüz eder. Kâğıttan figürler korunmaz; barınağı taşır. Malzemenin kırılganlığı, bu taşıma hâlinin bedende yarattığı gerilimi açığa çıkarır.

Video, figürleri sabit bir duruşta değil, zaman içinde çözülen bir denge hâlinde izler. Barınak, burada güvenli bir kabuk değil; bedeni yavaşça biçimlendiren bir baskı alanıdır. Sessizlik, korunmanın bedelsiz olmadığını fısıldar.

DILARA ALTINKEPÇE ARSLAN

Ham tekstil materyallerini kadim teknik ve sembollerle işleyerek zamansız bir üretim yaklaşımı benimser.

Modern Çağ Grifonu:İkiDünyaArasında

Milattan önceki dönemlerden bu yana, dünyanın farklı bölgelerinde birden fazla hayvanın özellikleri bir araya getirilerek oluşturulmuş gerçeküstü hayvan imgelerine rastlanmaktadır. Yakın Doğu, Akdeniz, Orta Asya, Mısır, Hint altkıtası, İran–Pers coğrafyası, Avrupa ve Güney Asya mitolojilerinde yer alan farklı gerçeküstü hayvan imgeleri bulundukları bölgelerin benimsediği kültürel değerler doğrultusunda farklı biçimlerde temsil edilmiştir.

Orta Asya kültüründe ‘Grifon’ olarak adlandırılan bu imgeler; gök ile ilişkili kanatlı yırtıcılar ile Yer-su ile ilişkili kara yırtıcılarının birleşiminden oluşur ve sembolik açıdan koruyucu ve korkutucu özellikleriyle öne çıkmaktadır. Bu tarihsel çizgi içinde “2000’lerde bir grifon nasıl bir yapıya bürünürdü?” sorusu, modern çağın bağlamlarıyla birlikte yeniden ele alınarak çalışmanın çıkış noktasını tanımlamaktadır. Günümüz dünyasının korkutucu öğeleri, geçmiş mitolojilerin soyut tehditlerinden farklı olarak yaşamın sürdürülebilirliğini doğrudan etkileyen kuraklık, radyasyon, cehalet, insani erozyon ve hem maddi hem manevi düzeyde hızla artan tüketim pratiklerinden oluşmaktadır. Bu bileşenler, çağın kendi “koruyucu varlık” kavrayışını yeniden şekillendirmiştir.

Çita, goril, karga, molok ve hamam böceğinin hayatta kalma stratejilerinin tek bir bedende birleşmesi; gelecekte tanrısallık, direnç ve adaptasyon kavramlarının hangi biyolojik ve kültürel yapılara dayanabileceğine dair çok katmanlı bir okuma sunar. Beş hayvanın temsil ettiği hız, insaniyet, bilgelik, kuraklık ve radyasyon direnci, çağın korkuları ile arzularının aynı bedende nasıl iç içe geçtiğini göstermektedir.

Kanatların taşıdığı iki yönlü görüntü felaket ve ütopya tahayyüllerinin eşzamanlılığını ortaya koyar: Sol kanatta kuraklık, çöküş, radyasyon yoğunluğu ve duyuşal aşınma; sağ kanatta ise barış, sevgi ve kolektif iyileşmeye dair izler yer almaktadır. Bu ikilik, karşıt uçlar yaratmak yerine aynı varoluş düzleminde yan yana izlenir ve grifonun iki yön arasında dengeyi koruma ve sınırı gözetme görevini belirginleştirerek kompozisyonun temel yapısını tanımlar.

ALARM

Mitolojik hafızada, güç, bilgelik ve sezginin melez bedeni olarak yer alan grifon, çağlar boyunca kutsalın ve bilinmeyenin muhafızı oldu. Antik uygarlıkların kapılarında bekleyen, göğün otoritesini ve yeryüzünün direncini simgeleyen bu figür, bugün tarihsel simgeselliğini dijital çağın araçlarıyla yeniden kuruyor. Küresel krizlerin görünmez titreşimlerine duyarlı bir alarm formuna bürünerek, geçmişin arketiplerini bugünün kırılğan ekosistemine taşıyor.

Cehalet, kuraklık, radyasyon, hızlı tüketim ve insani değerlerin erozyonu; çita, goril, kuzgun, molok ve hamam böceğinin sembolik uzuvlarında somutlaşıyor. Her hayvan, binlerce yıl öncesinden miras aldığı anlam katmanlarını, gerçek zamanlı verilerin tetiklediği jestlerle çağdaş dile tercüme ediyor.

Grifon artık yalnızca mitolojik bir varlık değil; zamanın katmanlarını büken, entropik çöküşün habercisi ve dayanışma sembolü olarak, insanlığı uyaran canlı bir alarm olarak var olmaya devam ediyor.

B ö l ü m 1

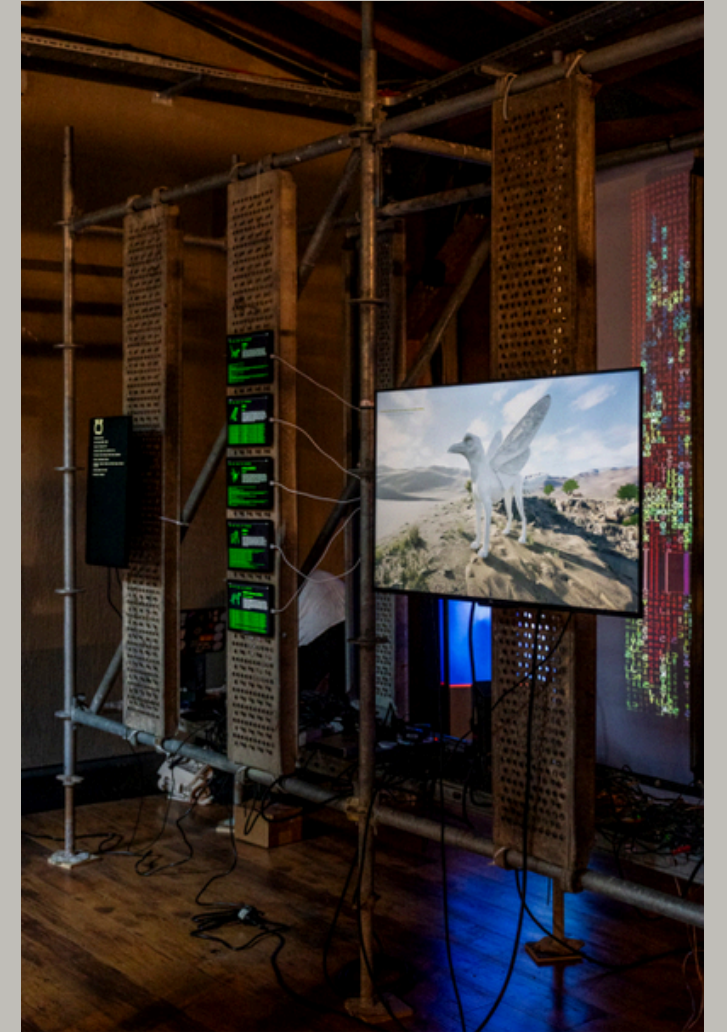
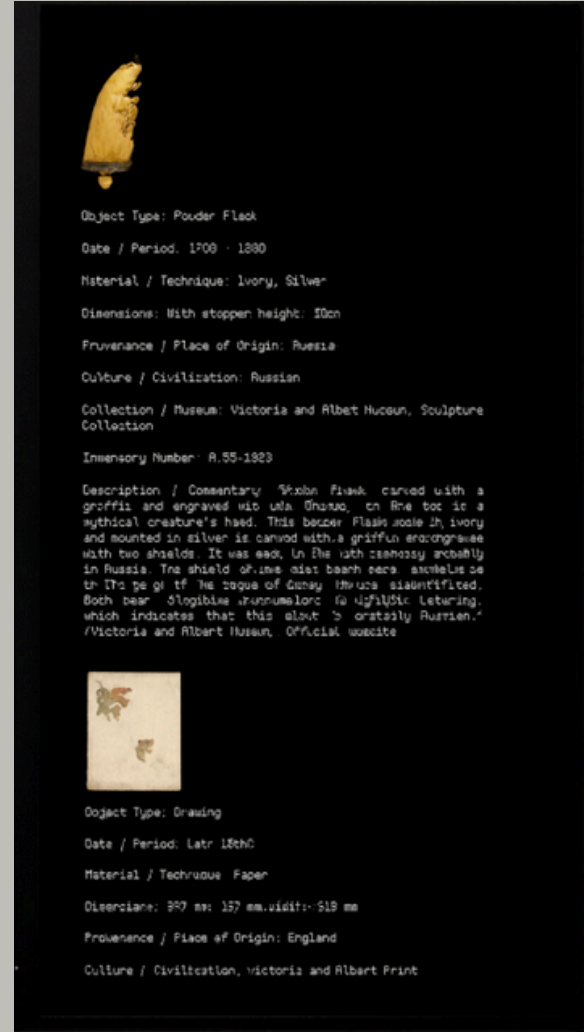
Çalışmanın ilk bölümü, grifon imgesinin tarih boyunca geçirdiği dönüşümleri belgeleyen bir arşiv çalışmasıdır. Victoria and Albert Museum, Hermitage Museum ve British Museum arşivlerinden seçilen kırk örnek, milattan önceki dönemlerden bugüne farklı kültür, inanç ve coğrafyalarda ortaya çıkan grifon yorumlarını bir araya getirir. Bu bölüm, figürün biçimsel ve simgesel değişimlerini karşılaştırmalı biçimde görünür kılar.

B ö l ü m 2

Çalışmanın ikinci bölümü, 2000’ler grifonunun potansiyel anatomisini oluşturan beş hayvanı, çita, goril, kuzgun, molok ve hamam böceğini, beş bağımsız ekranda ayrı biçimlerde inceler. Her ekranda, hayvanın seçilme gerekçesini açıklayan kısa bir metin, türün teknik çizimi ve ona karşılık gelen ekolojik ya da çevresel sorunlara ilişkin gerçek zamanlı veri akışı bulunur. Henüz birleşmemiş bu bileşenler, mitolojik bedenın olası yapısını analitik bir düzlemde çözümler; simgesel anlam ile güncel veriyi ilişkilendirerek her parçayı kendi bağlamında okunabilir kılar.

B ö l ü m 3

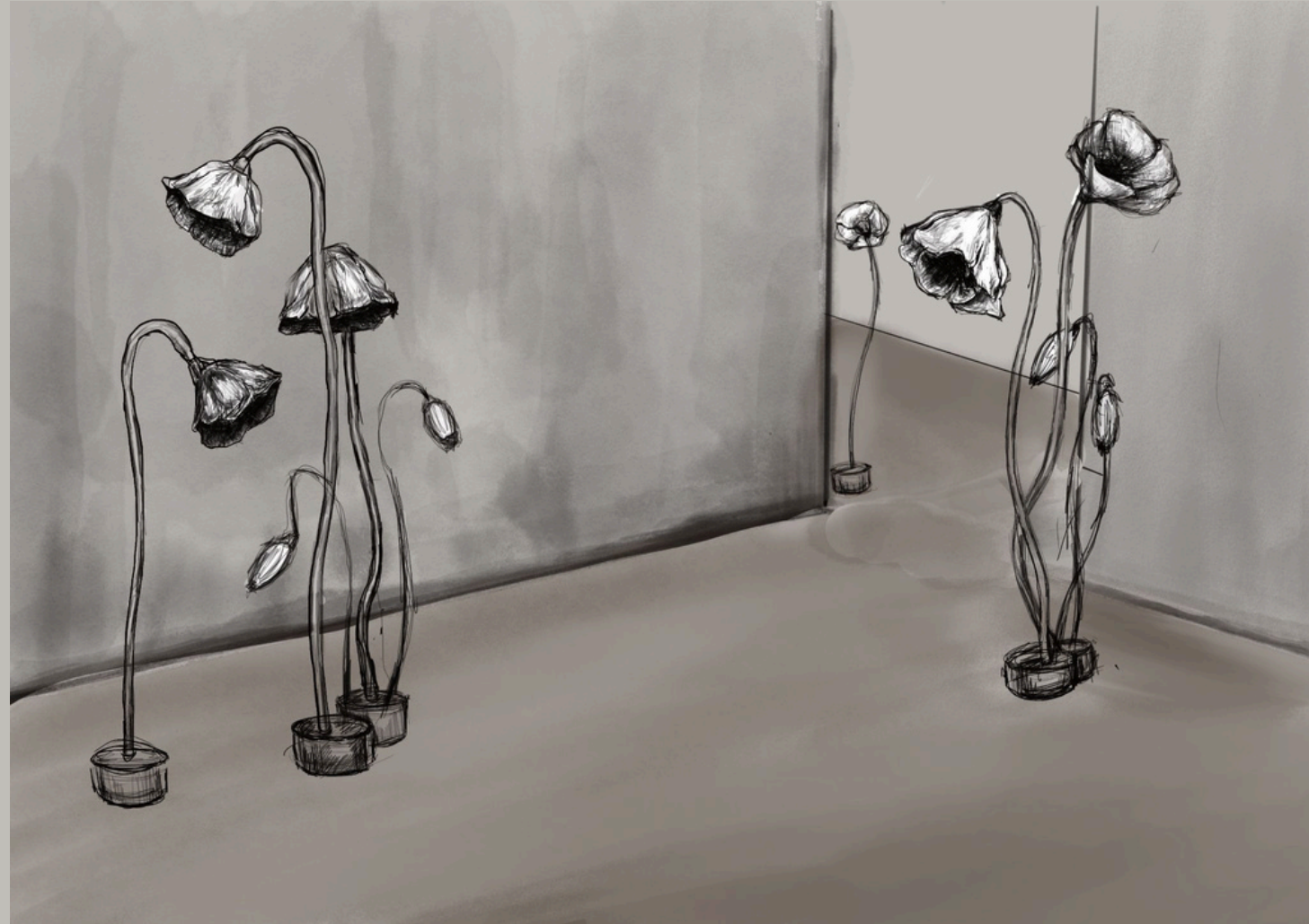
Çalışmanın son bölümü, önceki aşamalarda ayrı ayrı ele alınan beş hayvanın birleşimiyle oluşan dijital grifon heykelidir. Bu bölümde grifon, canlı veriyle etkileşime giren dinamik bir organizma olarak çalışır. Kuraklık, radyasyon, suç oranı, cehalet ve hızlı tüketim artışlarını her saat güncel verilerle ölçer, sonuçları son on yılın istatistikleriyle karşılaştırır. Her hayvana karşılık gelen uzuv, bu artış oranlarına bağlı olarak üç kademeli bir tepki mekanizmasıyla hareket eder; değer yükseldikçe hareket şiddetlenir ve sistem alarm durumuna geçer. Böylece grifon, çağın ekolojik ve toplumsal krizlerine duyarlı, mitolojik kökeninden beslenen dijital bir uyarı varlığına dönüşür.

NADIDE ÜSTER

Değişim, dönüşüm ve geçicilik fikrini; malzeme belleğiyle kurulan ilişkiler ağında ve beklenmedik karşılaşmalar üzerinden araştırır.

İsimsiz (Gelincik, Kinetik heykel yerleştirilmesi)

Çalışma, Anarres'te tarif edilen hiyerarşisiz varoluş biçimini görme eylemi üzerinden düşünmeye açar. İnsan ölçeğinde üretilmiş 8-10 adet gelincik heykelinden oluşan düzenleme, izleyiciyle eş düzlemde bir karşılaşma alanı kurar. Gündelik ölçekte edilgen kabul edilen bir bitki formunun izleyiciyle aynı boyuta taşınması, bakışın yerleşik konumlarını mekânsal olarak yeniden düzenler. Heykellerin bir kısmı, izleyicinin mekândaki varlığına bağlı olarak başlarını harekete doğru çevirir; bu yönelme, bakışın merkezi bir noktada sabitlenmesini engeller. Tüm heykellerin aynı tepkiyi vermemesi, görme eylemini öngörülebilir bir örüntü yerine akışkan ve durumsal bir süreç olarak deneyimlenmesini sağlar. İzleyici, mekân içindeki konumunu sürekli yeniden tanımlar; bakış, bu heykeller arasında dağılan ve her karşılaşmada yeniden şekillenen bir yönelim halini alır.

Boyut: 165-185 cm arası değişen yükseklik.

malzeme: İnce metal boru gövde (kablo için olarak sağlayabilir boru), farklı menzillerde hareket sensörü (hepsinde olmayacak), yapraklar metal olmayacak -alternatif malzeme düşünülecek-

Proje 2: İsimsiz (Yer Taşları)

Proje, degrowth düşüncesinin yavaşlama, yerellik ve farkındalık ilkelerini, flâneur'ün kent yürüyüşü pratiğinden yola çıkarak inceler. Baudelaire ve Benjamin'in tanımladığı flâneur, şehirde belirli bir hedefe yönelmeden dolaşan, çevresine dikkatle bakan ve zamanı yavaşlatan bir figürdür. Proje, bu dolaşma biçimini günümüzün hız ve üretkenlik odaklı kent yaşamına karşı bedensel bir yavaşlama pratiği olarak ele alır ve yürümeyi beden ile yer arasındaki deneyimsel bir bağ üzerinden görünür kılmayı hedefler.

Uzun bir zamana yayılan süreç boyunca, İstanbul'un farklı bölgelerinde gerçekleştirilen yürüyüşlerde kaldırım taşları ve diğer yer taşları toplanır. Bu taşlar sergi mekanında aynı zeminde buluşur ve bir enstalasyona dönüşür. Süreç boyunca oluşan bu birikim, kentin çeşitli dokularını açığa çıkaran bir yerleştirme düzeni oluşturur. Taşların ağırlığı, dokusu ve ritmi izleyiciyi bedensel bir farkındalığa çağırır; böylece kentteki yavaşlama, sergi mekânında somut bir deneyime dönüşür. İzleyici bedeniyle yanıt vererek yavaşlar, durur veya ritmi takip eder. Böylece proje; üretim yerine sürece, hız yerine duraksamaya odaklanır ve bunu sanatsal bir pratik olarak araştırır.

Proje 3: Duvar

“Bir duvar vardı. Önemli görünmüyordu... Yolla kesiştiği yerde bir kapısı yoktu; orada yerin geometrisine indirgeniyordu: bir çizgiye, bir sınır düşüncesine. Ama düşünce gerçektir. Önemliydi. Bütün duvarlar gibi iki anlamlı, iki yüzlüydü. Neyin içeride, neyin dışarıda olduğu, duvarın hangi yanından baktığınıza bağlıydı.”

Ursula K. Le Guin, Mülksüzler, s.12

Yerleştirme, Ursula K. Le Guin’in Mülksüzler’de fiziksel bir engelden çok düşünsel bir sınır olarak tarif ettiği duvar imgesinden yola çıkar. Sergi mekânının ortasında, herhangi bir yapıya eklenmeden tek başına duran bu duvar; ayırdığı alanlarla değil, bilinçli müdahalelerle eksiltilmiş yüzeyiyle okunur.

Duvar, marangoz atölyelerinde üretim sürecinin artığı olan talaşın sıkıştırılmasıyla oluşturulan modüler birimlerden inşa edilir. Malzemenin bu “toz” hâli, yapıyı kalıcı bir mülkiyet nesnesi olmaktan uzaklaştırır. Duvarın yüzeyinde açılan oyuklar ve boşluklar, sanatçının müdahalesiyle sınırın maddesel sürekliliğinin kesintiye uğratıldığı noktalar olarak ortaya çıkar. Bu “içini boşaltma” eylemi, sınır fikrinin maddesel bütünlüğü zedelenmiş bir yapı üzerinden nasıl sürdürüldüğünü görünür kılar.

Duvarın eksiltilmesiyle eşzamanlı olarak ortaya çıkan bir iz olan talaş, yerde birikir. Duvar; artık fiziksel bir engelden çok, müdahaleyle açığa çıkarılmış bir düşünce olarak askıda kalır.

YAĞMUR ÇALIŞ

Figürü, kırılganlık ile dayanıklılık arasında gidip gelen, sürekli değişen bir form olarak ele alırım.”

Barınağın İçinde Kalan

Barınak genellikle güvenli bir alan olarak düşünülür: Dış tehlikeye karşı bir koruma, bir sınır ve içerisi hissi. Ama barınak yalnızca dışı engelleyen bir yapı değil; bedeni taşıyan, dönüştüren, biçimlendiren bir formdur. Zamanla koruma, bir yüke dönüşebilir. Güvenlik bedende iz bırakır.

Son yıllarda ürettiğim figürlerde bu iz daha belirgin hâle geldi. Yüz, baş ve omuzlarda beliren formlar; dışarıdan eklenmiş değil, bedenin içinden büyüyen yapılardır. Bunlar bir saldırı sonucu dayatılmış gibi değil, taşımaya alışılmış şeyler gibi görünür. İnsan, kendini korumak için inşa ettiği yapıyla birlikte yaşamayı öğrenir. Ama bu yapı, bedeni değiştirir.

Barınağı mimari bir öge değil, bedensel bir deneyim olarak düşündüğümde; yapı ile figür arasındaki sınır bulanıklaşır. Barınak artık mekân değil, bir ağırlık olur; yüzeye yerleşir, hareketi yönlendirir. İç ve dış arasındaki çizgi silinir. Koruyucu kabuk aynı anda bedeni sınırlayan bir yapıya dönüşür. Bu durum, kırılganlık ile dayanıklılık arasındaki gerilimi görünür kılar.

Bu bağlamda, atık ve enkaz kavramları sadece malzeme değil; hafıza taşıyıcılarıdır. Kullanılmış, yıpranmış, dönüştürülmüş her şey; geçmişin izini bugünün bedenine taşır. Figürlerde büyüyen yapılar bir yük değil, bir tanıklıktır. İnsan neyi seçerek, neyi mecburen taşıdığını her zaman bilemez. Ama beden, bu ayrımı yapmadan taşımaya devam eder.

Kırılğan malzemelerle çalışmam bu yüzden bilinçlidir. Kâğıt, geçiciliğiyle kalıcılık fikrine karşı durur; dayanıklılığı sertlikten değil, uyumdan alır. Bu yapılar tamamlanmış bir son hâl değil; sürecin ortasında duran formlardır. Doğada hiçbir şey bitmez, yalnızca dönüşür.

Beden bu dönüşümün merkezinde değil; onunla birlikte değişen bir taşıyıcıdır. Doğaya hükmeden bir özne değil; onunla aynı kırılğan düzlemde var olur. Bu yüzden barınak, insanı koruyan değil, onu doğanın geri kalanıyla eşitleyen bir yapıdır. Koruma, üstünlük değil; karşılıklı bağlılık üretir.

Barınağın içinde kalan beden sadece güvende değildir; aynı zamanda yük altındadır, biçimlenmiştir, dönüşmüştür. Korumanın bedeli vardır ve bu bedel bedene yazılır. Figürlerimde görünen budur: İnsan, kendisini korumak için inşa ettiği yapıyla birlikte ayakta kalır. Ama o yapı, onu değiştirir.

ELVAN ASARKAYA

Saha deneyimlerinden topladığı izleri, malzeme araştırmaları üzerinden arşivsel bir dilde yeniden üretir.

Eşik

Bu dijital video çalışması, bir figürün cam kenarında sisli gökyüzüne bakarken geçtiği durma hâline odaklanır. Görüntü ilerlemez, anlatı kurulmaz; sadece tekrar eder. Bu tekrar, herhangi bir dramatik yapı kurmaksızın izleyiciyi farkındalık eşiğine getirir.

“Eşik” burada bir geçiş değil, bir askıya alınma durumudur: anlamın henüz biçimlenmediği, zamanın askıya alındığı bir yoğunluk anı. Figürün hareketsizliği, izleyiciye görüntünün durağanlığında bir yoğunluk arama çağrısı yapar.

Halil Cibran’ın Ermiş kitabındaki metafizik geçiş anlatılarından ilhamla, bu çalışma, beklemek ve fark etmek arasındaki ince sınırı araştırır.

6. ATÖLYELER

Geri Dönüşüm Atölyeleri

Geri dönüşüm atölyeleri, yerel kadın gruplarıyla birlikte yürütülerek projenin katılımcı ve üretim temelli ayağını oluşturur. Bu atölyelerde, atık kot kumaşların yıkanması, biçilmesi ve yeniden dikilmesi gibi dönüşüm adımları uygulamalı olarak paylaşılır. Süreç, geri dönüşümü teknik bir işlemde ziyade kolektif üretim ve deneyim aktarımı olarak ele alır.

Atölyeler, farklı yaş grupları ve deneyim düzeylerine açık olacak şekilde planlanır. Katılımcılar malzeme ile doğrudan temas kurarak, birlikte düşünme, dokunma ve dönüştürme pratiği geliştirir. Üretim süreci, bireysel becerilerin ötesinde, dayanışma ve ortak öğrenme üzerinden ilerler.

Atölye sonunda ortaya çıkan ürünler (çanta, ev aksesuarları vb.) satışa sunulur. Elde edilen gelir, kadın gruplarının üretim altyapısını desteklemek ve yeni atölye süreçlerini finanse etmek amacıyla kullanılır. Bu model, ekonomik sürdürülebilirlik ile kolektif üretim arasında döngüsel bir ilişki kurmayı hedefler.

Atölyelerin Kavramsal Yaklaşımı

Atölye programları, CompostPod'un kavramsal çerçevesini bireysel üretim deneyimleri üzerinden genişletir. Katılımcılar; kil, toprak, yumurta kartonu, ağaç kabuğu, kenevir ipi gibi doğal ve organik atıklardan yüzey çalışmaları veya küçük ölçekli üç boyutlu formlar üretir. Geçici, çözünür ve dönüşebilir malzemelerle çalışmak, üretimi sonuç odaklı bir faaliyet olmaktan çıkararak sürece dayalı bir deneyime dönüştürür.

Bu kapsamda, evsel bitkisel atık yağların dönüştürülmesi gibi uygulamalar aracılığıyla, atığın zararsız ve işlevsel bir ürüne nasıl evrilebileceği deneyimlenir. Katılımcılar, doğal malzemelerle üretim yapmanın teknik ve düşünsel boyutlarını bir arada öğrenirken, sürdürülebilirliğin gündelik pratikler üzerinden nasıl kurulabileceğine dair somut bir farkındalık geliştirir.

6.1. UYGULAMALI ÜRETİM ATÖLYELERİ

Proje kapsamında, sürdürülebilir üretim pratiklerine odaklanan beş açık atölye serisi düzenlenir. Bu atölyeler, katılımcılara gündelik yaşamda uygulanabilir ekolojik üretim yöntemleri kazandırırken, CompostPod'un dönüşüm, süreç ve malzeme odaklı yaklaşımını deneyimsel olarak genişletir.

1. Balmumu Kumaş Atölyesi

İçerik:

Pamuklu kumaşların doğal balmumu, reçine ve bitkisel yağlarla kaplanarak, tek kullanımlık plastik streç yerine kullanılabilen gıda sarma bezlerine dönüştürülmesi.

Kazandırdığı Beceriler:

Tekrar kullanılabilir ürün üretimi, doğal kaplama teknikleri, gündelik yaşamda atık azaltma pratikleri.

2. Shibori Doğal Boyama Atölyesi

İçerik:

Shibori katlama ve bağlama teknikleriyle, soğan kabuğu, ceviz kabuğu ve nar kabuğu gibi bitkisel atıklardan elde edilen pigmentlerle kumaş boyama.

Kazandırdığı Beceriler:

Kimyasal içermeyen boyama yöntemleri, bitkisel pigment kullanımı, yüzeyde doğal desen üretimi.

3. Atık Kâğıttan Kâğıt Yapımı Atölyesi

İçerik:

Evsel atık kâğıtların hamura dönüştürülmesi, kalıp ve süzgeçlerle yeniden biçimlendirilmesi; tohumlu kâğıt üretimi.

Kazandırdığı

Beceriler: El yapımı kâğıt üretimi, geri dönüşüm temelli yüzey tasarımı, malzemenin döngüsel kullanımı.

4. Soğuk Yöntemle Sabun Yapımı Atölyesi

İçerik:

Zeytinyağı bazlı sabun üretimi; tarif hazırlığı, kalıplama, kurutma ve saklama süreçleri. Doğal renklendirici ve koku alternatifleri.

Kazandırdığı

Beceriler: Doğal temizlik ürünü üretimi, endüstriyel ürünlere alternatif geliştirme, gündelik üretim özerkliği.

5. Japon Yama ve Onarım Atölyesi (Sashiko / Boro)

Bu atölye, yıpranmış ve hasar görmüş kumaşların sashiko dikiş teknikleriyle onarılmasına odaklanır. Görünür onarım pratiği, kusuru gizlemek yerine onu yüzeyin bir parçası hâline getirir. Sashiko ve boro teknikleri aracılığıyla, onarım estetik ve işlevsel bir eylem olarak yeniden düşünülür.

Atölye, tekstil ürünlerinin kullanım ömrünü uzatmayı, onarım kültürünü gündelik üretim pratiklerinin bir parçası hâline getirmeyi amaçlar. Katılımcılar, bakım ve onarımın sürdürülebilirliğe katkısını hem teknik hem düşünsel düzeyde deneyimler.

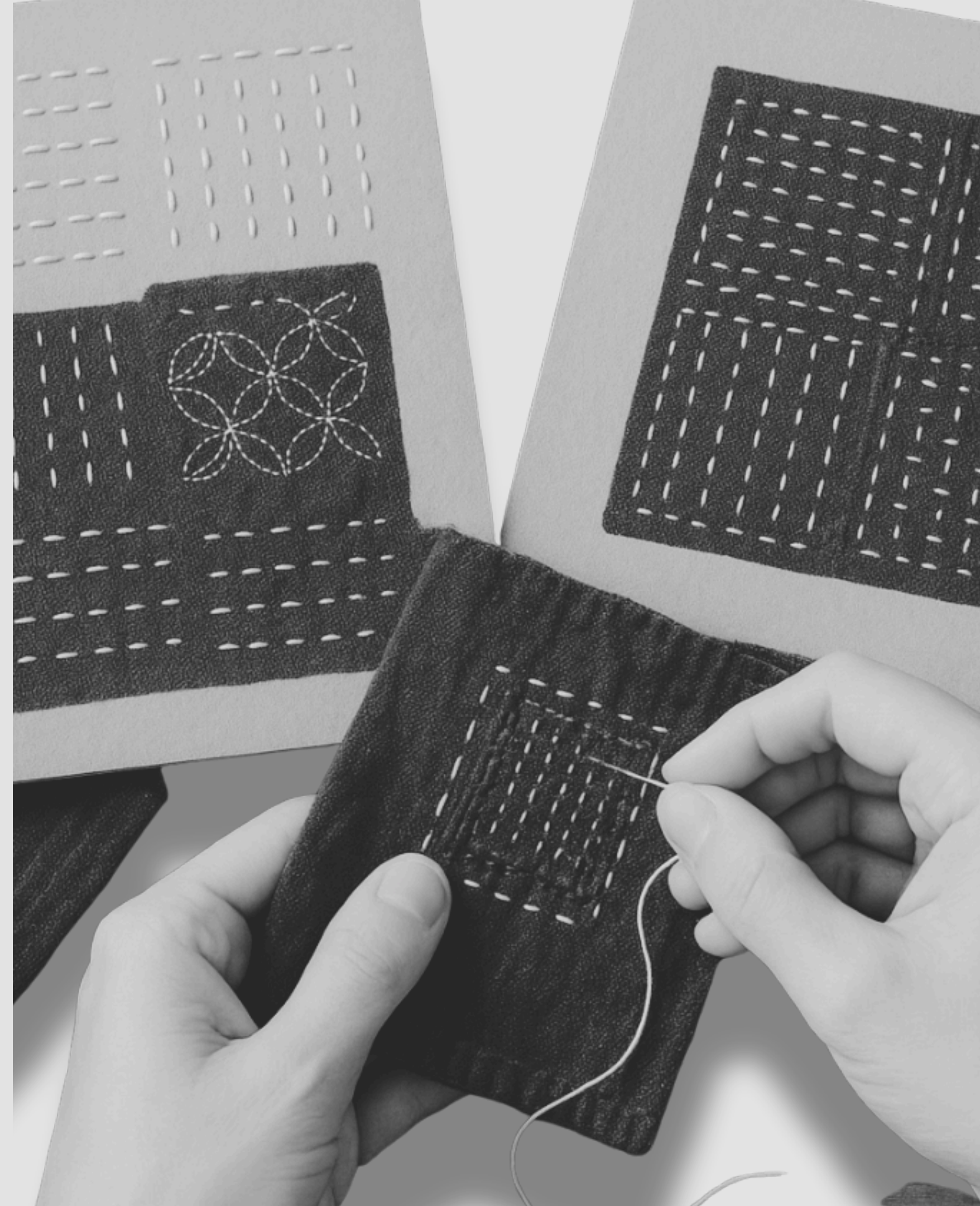
6. Ekoprint Atölyesi

Ekoprint atölyesi, bitki yaprakları ve çiçekler kullanılarak kumaş veya kâğıt yüzeylere doğal pigment baskısı yapılmasına odaklanır. Doğrudan temas yoluyla gerçekleştirilen bu yöntem, doğanın yüzeyde bıraktığı izleri görünür kılar.

Ortaya çıkan baskılar, hem görsel bir ifade alanı hem de doğayla kurulan fiziksel ilişkinin kaydı olarak değerlendirilir. Atölye, doğal süreçlerin estetik üretimde nasıl aktif bir bileşene dönüşebileceğini deneyimlemeyi amaçlar.

Genel Bilgiler

- Her atölye 2,5 saat sürer.
- Gerekli tüm malzemeler proje kapsamında sağlanır.
- Ön bilgi veya deneyim gerektirmez; herkese açıktır.
- Atölyeler, izleyici odaklı değil; katılımcı ve kolektif üretim modeline dayanır.

7. PANEL PROGRAMI

Degrowth, Sanat, Üretim ve Dayanışma Üzerine Panel Dizisi

Yer: Sergi mekânı ile ilişkili olarak belirlenecektir.

Süre: Sergi süresince, her Cumartesi (toplam 5 oturum)

Yapı: 1 saat panel + 30 dakika açık forum / etkileşimli bölüm

Proje kapsamında, farklı disiplinlerden katılımcıların bir araya geldiği beş oturumluk bir panel ve forum programı düzenlenir. Program; ekolojik üretim, kadın emeği, alternatif barınma, kolektif yaşam pratikleri ve açık kaynak tasarım gibi başlıklar etrafında kurgulanır. Amaç, bilgi aktarımına dayalı tek yönlü bir yapı yerine, çok sesli ve katılımcı bir düşünme ortamı oluşturmaktır.

Panel dizisi, büyüme karşıtı (degrowth) yaklaşımı soyut bir teori olarak değil; üretim süreçlerine, gündelik yaşama ve kolektif pratiklere doğrudan temas eden bir düşünme zemini olarak ele alır. Sanat, mimarlık ve üretim ilişkileri, bu bağlamda bir temsil alanı değil, birlikte düşünme ve eyleme geçme alanı olarak tartışılır.

Oturumlara psikologlar, sosyologlar, şehir plancıları, mimarlar, sanatçılar, ekoloji alanında çalışan araştırmacılar, kooperatif temsilcileri ve akademisyenler davet edilir. Bu disiplinlerarası yapı, farklı bilgi biçimlerinin bir arada düşünülmesini ve yerel aktörler arasında diyalog kurulmasını hedefler.

Her oturum, panelin ardından izleyicinin aktif katılımına açık bir forumla devam eder. Bu bölüm, soru-cevap formatının ötesinde, ortak tartışma ve deneyim paylaşımına dayalı bir alan olarak kurgulanır. Program boyunca ortaya çıkan tartışmalar ve üretilen içerikler belgelenecek açık kaynak biçiminde kamuyla paylaşılır. Böylece proje, fiziksel üretimlerin yanı sıra, düşünsel çıktılarıyla da müşterek bir bilgi alanı oluşturmayı amaçlar.

7.1. PANEL PROGRAMI

1. Oturum – Büyümemek Mümkün mü?

Amaç:

Büyüme ideolojisinin eleştirisi üzerinden, alternatif üretim ve düşünme biçimlerini tartışmak; yerel bilgi sistemleri, kent politikaları ve kalkınma karşıtı yaklaşımları bir arada ele almak.

Moderatör:

Pelin Tan

Konuşmacılar:

Funda Şenol Cantek – Sosyolog, yerel bilgi sistemleri ve kent çalışmaları

Pelin Tan – Sosyolog, mimarlık kuramcısı

Melinda Birik – Eko-estetik alanında çalışan sanat araştırmacısı

Bülent Duru – Kalkınma karşıtı siyaset teorisyeni

2. Oturum – Sanatta Birlikte Düşünmek: Kompost, Yavaşlık ve Ekolojik

Amaç:

Donna Haraway’ın “compost-ist” yaklaşımı üzerinden, atık ve artıkla çalışan kolektif sanat pratiklerini, yavaşlık ve ekolojik estetik kavramları çerçevesinde tartışmak.

Moderatör:

Emine Onaran İncirlioğlu

Konuşmacılar:

Emine Onaran İncirlioğlu – Sanatçı, antropolog
Aslıhan Demirtaş – Mimar, doğa temelli üretim pratikleri

Pınar Yoldaş – Sanatçı, ekofeminist biyosanat çalışmaları

Tülin Akın – Tarım ve teknoloji alanında yerel dayanışma modelleri

3. Oturum – Yapmak, Düşünmek, Dönüştürmek: Bir Üretim Modeli

Alt Başlık: Post-Kalkınma Estetiği Nasıl İnşa Edilir?

İçerik:

Post-kalkınma düşüncesi ışığında sanat, mimarlık ve yerel üretim pratiklerinin nasıl ortak bir üretim düzleminde buluşabileceğini tartışmak.

Moderatör:

Özlem Sendeniz

Konuşmacılar:

Can Altay – Sanatçı, mimar

Fikriye Kahraman – Tasarımcı, ekolojik üretim pratikleri

4. Oturum – Kadın Emeği ve Yavaş Mimari

Amaç: Kadın emeğinin görünmezliğini sorgularken, yavaş üretim ve yerel bilgiyle inşa edilen mimariyi bir estetik ve etik öneri olarak ele almak.

Moderatör: Pelin Tan

Konuşmacılar

KEDEV (Kadın Emeğini Deęerlendirme Vakfı) temsilcisi

Tülin Akın (Yerel üretim ağları, tarımda kadın emeği)

TAK (Tasarım Atölyesi Kadıköy)kadın odaklı üretim projelerinden bir temsilci

5.Oturum – Malzemenin Hafızası / OnarımEkonomisi

Amaç: Malzemenin sadece fiziksel değil, duygusal ve tarihsel hafızasını da taşıdığı fikrinden yola çıkarak atıklarla nasıl yeni estetik formlar kurulabileceğini ve bu sürecin üretim ekonomileriyle ilişkisini tar tartışmak.

Moderatör: Pelin Tan

Konuşmacılar

Han Tümer Tekin, (eko tasarımcı)

KEDEV (Kadın Emeğini Deęerlendirme Vakfı) temsilcisi

İBB Atık Yönetimi'nden uzmanı

8.FİLM GÖSTERİMİ: EKOLOJİ VE TOPLULUK TEMELLİ HİKAYELER

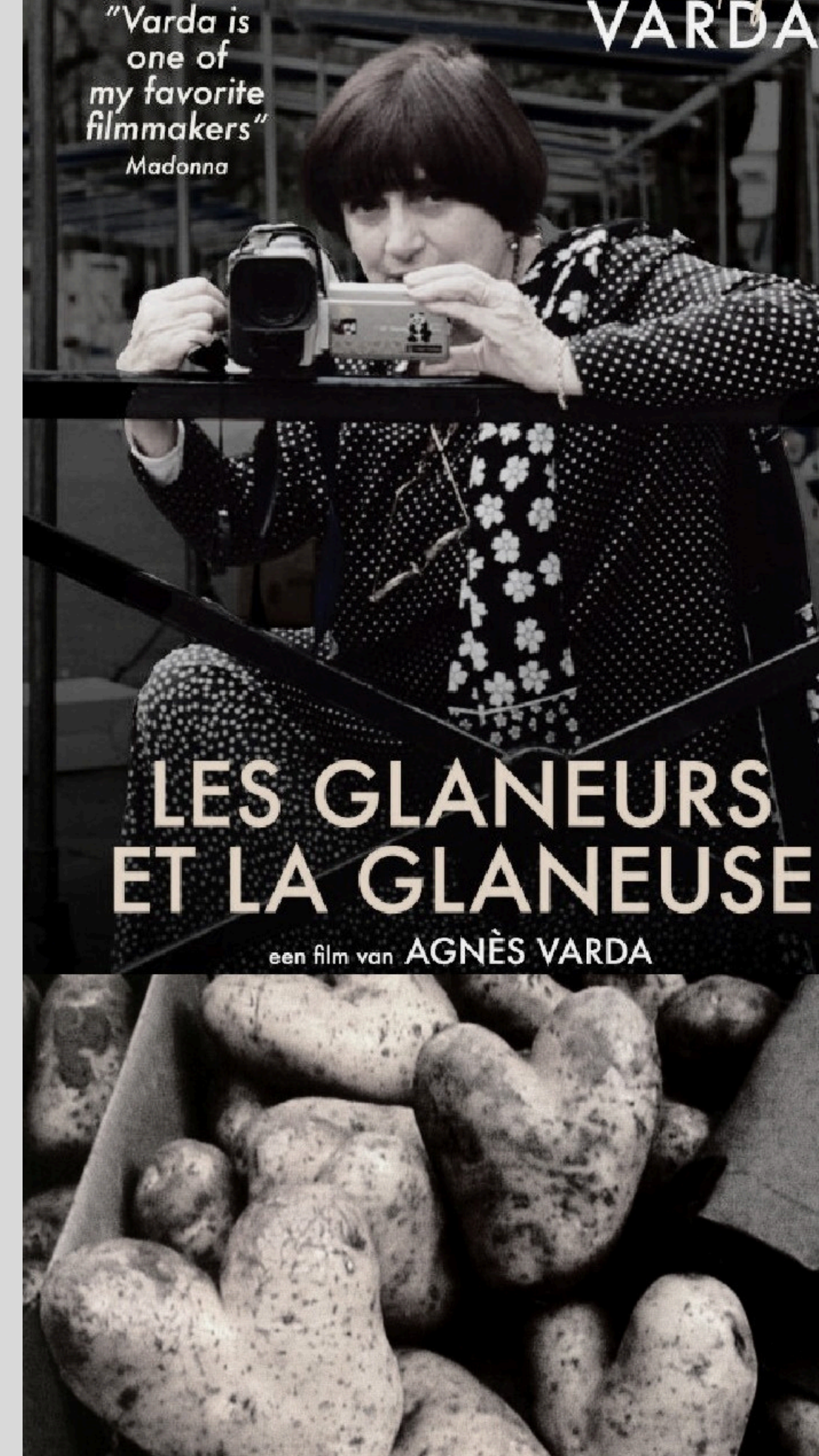
Film Gösterim Programı

Film programı, ekolojik kriz, topluluk dayanışması ve dönüştürücü yaşam pratiklerine odaklanan kısa film ve belgesellerden oluşan bir seçkiden oluşur. Gösterimler; ekolojik yıkımın toplumsal etkilerinden yerel bilgi sistemlerine, kolektif yaşam deneyimlerinden iklim adaleti mücadelelerine uzanan çok katmanlı anlatıları bir araya getirir.

Program, sergi süresince 10 gün boyunca devam eder. Her gün için kurgulanan gösterim bloğu, tekrar döngüsüyle oynatılır. Bu yapı sayesinde izleyiciler, belirli bir saat zorunluluğu olmadan mekâna diledikleri anda girip gösterimleri izleyebilir.

Her gösterim bloğunun toplam süresi ortalama 30–45 dakika arasındadır. Film seçkisi, izleyiciyi pasif bir seyir konumunda bırakmak yerine, serginin kavramsal çerçevesiyle temas eden bir düşünme ve karşılaşma alanı sunmayı amaçlar. Gösterimler, sergi mekânındaki diğer üretimlerle birlikte okunabilecek şekilde kurgulanır.

Film seçkisi, serginin düşünsel çerçevesini genişleten bir izleme ve tartışma zemini olarak kurgulanmıştır.

8.FİLM GÖSTERİMİ: EKOLOJİ VE TOPLULUK TEMELLİ HİKAYELER

1. Gün: Sistem Eleştirisi ve Atık Kültürü

The Story of Stuff

Yönetmen: Annie Leonard

Ülke: ABD

Tema: Tüketim kültürü, kaynak sömürüsü, sistem eleştirisi

Plastico

Yönetmen: Sergio Martínez & Juan de Dios Garduño

Ülke: İspanya

Tema: Plastik atık, çevre farkındalığı, çocuk bakışı

Why Do We Build the Wall?

Yönetmen: David Fedele

Ülke: Avustralya

Tema: Göç, sınırlar, iklim göçmenliği

Les Glaneurs et la Glaneuse (Atık Toplayıcılar)

Yönetmen: Agnès Varda

Ülke: Fransa

Tema: Artık toplayıcılığı, israf, yoksulluk, tüketim eleştirisi, sanat ve sinema

Soil, Struggle, and Justice

Yönetmen: Leah Mahan

Ülke: ABD

Tema: Toprak hakkı, ırksal eşitsizlik, dayanışma tarımı

2.Gün: Yerel Bilgelik ve Kolektif Hafıza

Les Glaneurs et la Glaneuse (Atık Toplayıcılar)

Yönetmen: Agnès Varda

Ülke:Fransa

Tema: Artık toplayıcılığı, israf, yoksulluk, tüketim eleştirisi, sanat vesinema

The Atomic Tree

Yönetmen: Emmanuel Vaughan-Lee ve Adam Lofton

Ülke: Japonya, ABD

Tema: Nükleer yıkım, doğa hafızası, direniş ve yeniden doğuş

Water is Life: Standing Rock

Yönetmen: Emmanuel Vaughan-Lee

Ülke: ABD Tema: Yerli halk direnişi, su hakkı, kutsal ekoloji

Voices Not Heard: Pacific Youth

Yönetmen: PacificClimate Warriors

Ülke: Pasifik Adaları

Tema: Gençlik hareketi, görünmeyen kriz bölgeleri.

4. Gün: Dayanışma ve Kollektif Yaşam

La Casa de Todos

Yönetmen: Gustavo Samanez

Ülke: Peru

Tema: Kolektif yaşam, kriz dayanışması

Soil, Struggle, and Justice

Yönetmen: Leah Mahan

Ülke: ABD

Tema: Toprak mücadelesi, topluluk ekonomisi

A Thousand Suns

Yönetmen: Jennifer Jessum

Ülke: Etiyopya, ABD

Tema: Geleneksel ekoloji, kültürel direniş

Plastico

Yönetmen: Sergio Martínez & Juan de Dios Garduño

Ülke: İspanya

Tema: Çevre duyarlılığı, çocuk bakışı

The Atomic Tree

Yönetmen: Emmanuel Vaughan-Lee & Adam Lofton

Ülke: Japonya, ABD

Tema: Doğa belleği, yıkım sonrası yaşam

5. Gün: Dayanışma ve Kollektif Yaşam

Greta Thunberg: A Year to Change the World (seçki)

Yönetmen: Rob Liddell

Ülke: İsveç/Birleşik Krallık

Tema: Gençlik iklim aktivizmi, medya, siyasal farkındalık

Not Without Us

Yönetmen: Avi Lewis & Naomi Klein

Ülke: ABD, Güney Afrika, Filipinler

Tema: İklim hareketleri, küresel eşitsizlik, aktivizm

Why Do We Build the Wall?

Yönetmen: David Fedeale

Ülke: Avustralya

Tema: İklim göçmenliği, sınırlar, dışlama politikaları

The Story of Stuff

Yönetmen: Annie Leonard

Ülke: ABD

Tema: Tüketim kültürü, kaynak sömürüsü, sistem eleştirisi

6. Gün: Ekolojik Kriz ve Göç

Thank You for the Rain

Yönetmen: JuliaDahr

Ülke: Kenya / Norveç

Tema: Çiftçi özne anlatısı

When T wo Worlds Collide (seçki)

Yönetmen: Heidi Brandenburg & Mathew Orzel

Ülke: Peru

Tema: Yerli hakları, devlet-şirket ittifakı, doğa savunusu

The Fight for Amazonia

Yönetmen: DW Documentary Ekibi iklim

değişikliği, yerel direnç

Ülke: Brezilya, Almanya

Tema: Ormansızlaşma, yerli direnişi, mega projeler

Why Do We Build the Wall?

Yönetmen: David Fedeale

Ülke: Avustralya

Tema: İklim göçmenliği, sınırlar, dışlama politikaları

7. Gün:Hafıza ve Yeniden Doğuş

The Atomic Tree

Yönetmen: Emmanuel Vaughan-Lee & Adam Lofton

Ülke: Japonya, ABD

Tema: Doğa belleği, yıkım sonrası yaşam

A Thousand Suns

Yönetmen: Jennifer Jessum

Ülke: Etiyopya, ABD

Tema: Geleneksel ekoloji, kültürel direniş

Soil, Struggle, and Justice

Yönetmen: Leah Mahan

Ülke: ABD

Tema: Toprak mücadelesi, topluluk ekonomisi

Thank You for the Rain

Yönetmen: JuliaDahr

Ülke: Kenya, Norveç

Tema: Çiftçi özne anlatısı

8. Gün: Yerli Direnişi

Water is Life: Standing Rock

Yönetmen: Emmanuel Vaughan-Lee

Ülke: ABD

Tema: Su mücadelesi, yerli hakları

When T wo Worlds Collide (seçki)

Yönetmen: Heidi Brandenburg ve Mathew Orzel

Ülke: Peru

Tema: Yerli hakları, devlet-şirket ittifakı, doğa savunusu

Voices Not Heard: Pacific Youth

Yönetmen: PacificClimate Warriors

Ülke: Pasifik Adaları

Tema: Gençlik hareketi, görünmeyen kriz bölgeleri.

The Fight for Amazonia

Yönetmen: DW Documentary Ekibi iklim değişikliği, yerel direnç

Ülke: Brezilya, Almanya

Tema: Ormansızlaşma, yerli direnişi, mega projeler

A Thousand Suns

Yönetmen: Jennifer Jessum

Ülke: Etiyopya, ABD

Tema: Geleneksel ekoloji, kültürel direniş

9. Gün: Tüketim ve Medya

Thank You for the Rain

Yönetmen: JuliaDahr

Ülke: Kenya / Norveç

Tema: Çiftçi özne anlatısı

When T wo Worlds Collide (seçki)

Yönetmen: Heidi Brandenburg & Mathew Orzel

Ülke: Peru

Tema: Yerli hakları, devlet-şirket ittifakı, doğa savunusu

The Fight for Amazonia

Yönetmen: DW Documentary Ekibi iklim değişikliği, yerel direnç

Ülke: Brezilya, Almanya

Tema: Ormansızlaşma, yerli direnişi, mega projeler

Why Do We Build the Wall?

Yönetmen: David Fedeale

Ülke Avustralya

Tema: İklim göçmenliği, sınırlar, dışlama politikaları

10. Gün: Kapanış – Dönüşüm Mümkün mü?

Thank You for the Rain

Yönetmen: JuliaDahr

Ülke: Kenya, Norveç

Tema: Çiftçi özne anlatısı

When Two Worlds Collide (seçki)

Yönetmen: Heidi Brandenburg & Mathew Orzel

Ülke: Peru

Tema: Yerli hakları, devlet-şirket ittifakı, doğa savunusu

A Thousand Suns

Yönetmen: Jennifer Jessum

Ülke: Etiyopya, ABD

Tema: Geleneksel ekoloji, kültürel direniş

La Casa de Todos

Yönetmen: Gustavo Samanez

Ülke: Peru

Tema: Kolektif yaşam, kriz dayanışması

Voices Not Heard: Pacific Youth

Yönetmen: PacificClimate Warriors

Ülke: Pasifik Adaları

Tema: Gençlik hareketi, görünmeyen kriz bölgeleri.

9. SERGİ ALANI VE YERLEŞTİRME PLANI

9.1 Fiziksel Mekân

Proje, endüstriyel ve kamusal belleğe sahip sergi mekânlarında gerçekleştirilmek üzere kurgulanmıştır. Sergi alanı olarak, Müze Gazhane, Yapı Kredi Sergi Salonu ve Otaętepe Tema Vakfı, Tutun Deposu gibi, kamusal erişimi yüksek ve dönüşüm temasıyla ilişki kurabilen mekânlar değerlendirilmektedir. Nihai mekân seçimi, proje içeriği ve uygulama koşullarına göre belirlenecektir.

9.2 CompostPod'un Konumlandırılması

CompostPod, sergi alanının merkezine yerleőtirilerek yapısal ve kavramsal bir odak noktası oluşturur. Kolektifin bireysel sanat üretimleri, süreç belgeleri (video, fotoğraf ve metin) ve atölye çıktıları bu merkezi yapının etrafında konumlanır.

Bu yerleşim, sergiyi yalnızca izlemeye dayalı bir deneyim olmaktan çıkararak, araştırma, öğrenme ve üretim süreçlerinin bir arada düşünöldüğü açık bir alan hâline getirir.

9.3 Katılımcı Deneyim

Sergi alanı, izleyici odaklı bir düzenlemeden ziyade, etkileşim ve katılıma açık bir mekânsal deneyim olarak tasarlanır. Ziyaretçiler, kullanılan malzemelere temas edebilir, üretim ve dönüşüm süreçlerini gözlemleyebilir ve belirli alanlarda sürece doğrudan katılım gösterebilir.

Bu yaklaşım, sanat ile üretim, izleyici ile katılımcı arasındaki sınırları geçirgenleőtirerek, sergiyi kolektif bir öğrenme ve karşılaşma alanına dönöştürmeyi amaçlar.

10. İLETİŞİM VE YAYIN

Projenin iletişim stratejisi, açık kaynak üretim mantığıyla uyumlu biçimde; şeffaf, erişilebilir ve paylaşılabılır bir yapı üzerine kuruludur. Amaç, yalnızca nihai çıktıları değil, üretim süreçlerini, bilgiyi ve deneyimi de kamusal alana açarak kolektif bir öğrenme ekolojisi oluşturmaktır.

10.1 Proje İçeriğinin Dijital Paylaşımı

Proje kapsamında üretilen tüm içerikler — tasarım çizimleri, üretim süreçleri, malzeme tarifleri ve araştırma belgeleri — dijital ortamda açık erişimle paylaşılır. İçerikler, proje için oluşturulacak web sitesi üzerinden ve Creative Commons lisanslarıyla yayımlanır.

Atölyeler, panel programları ve üretim süreçleri video olarak belgelenir ve kamuya açık platformlar üzerinden paylaşılır. Kullanıcılar bu içeriklere ücretsiz erişebilir, kendi ihtiyaçlarına göre uyarlayabilir ve yeniden kullanabilir. Bu yaklaşım, yerel üretimi destekleyen ve bilgi paylaşımını teşvik eden açık bir ağ oluşturmayı hedefler.

10.2 Açık Kaynak Mimari Kiti

CompostPod'un üretim sürecine ilişkin teknik çizimler, malzeme tarifleri ve kurulum adımları, "Açık Kaynak Mimari Kiti" başlığı altında bir araya getirilir. Bu kit, öğrenme ve uygulama amaçlı kullanılabilecek şekilde yapılandırılır.

Açık kaynak mimari ilkeleri doğrultusunda hazırlanan bu içerikler, farklı toplulukların kendi bağlamlarına ve ihtiyaçlarına göre yapıyı üretmelerine ve uyarlamalarına olanak tanır. Tüm materyaller, paylaşımı ve yeniden üretimi teşvik eden müşterekler (commons) yaklaşımıyla yayımlanır.

10.3 Belgeleme (Fotoğraf / Video / Metin)

Projenin tasarım, üretim, montaj, sergi ve atölye süreçleri; fotoğraf, video ve metin aracılığıyla sistematik biçimde belgelenir. Belgeleme, yalnızca sonuçları değil, üretim sürecini ve karar alma aşamalarını da kapsayacak şekilde kurgulanır.

Atölyeler ve panel programları dâhil olmak üzere tüm süreçler video olarak kayıt altına alınır ve kamuya açık biçimde paylaşılır. Oluşturulan bu arşiv, projenin şeffaflığını görünür kılarken, benzer üretim ve araştırma süreçleri için açık bir referans alanı oluşturmayı amaçlar.

10.4 Dijital Arayüz ve Yayın Haritası

Proje, açık kaynak paylaşım mantığı doğrultusunda dijital ortamda çok katmanlı bir erişim ağı olarak tasarlanır. Teknik çizimler, üretim belgeleri, video kayıtları ve metin arşivleri Creative Commons lisanslarıyla çevrim içi olarak yayımlanır.

Bu dijital yapı, yalnızca izlemeye açık bir arşiv değil; katılımcıların kendi üretimlerini ekleyebileceği, mevcut içerikleri uyarlayabileceği ve yeni versiyonlar geliştirebileceği müşterek bir bilgi alanı olarak kurgulanır. Proje sürecinin tamamlanmasının ardından, oluşan arşiv kalıcı açık erişim platformları üzerinden kamuya açık hâle getirilir.

11. BÜTÇE VE KAYNAK PLANLAMASI

Bu kalem, CompostPod yapısının inşası için gerekli tüm malzeme, işçilik ve teknik üretim giderlerini kapsar. Bütçe planlaması, yerel üretim, geri dönüşüm ve kolektif emek ilkeleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Tedarik süreçlerinde, mümkün olan her aşamada yerel kaynaklar ve geri kazanılmış malzemeler tercih edilir.

Bütçe; CompostPod'un hem fiziksel üretimini hem de kamusal ve düşünsel sürdürülebilirliğini destekleyen üç dairesel katman üzerinden yapılandırılmıştır. Bu yapı, üretim–lojistik–kamusal programlar arasındaki dengeyi görünür kılmayı amaçlar.

11.1 Üretim Bütçesi (%50)

Bütçenin en büyük payı, CompostPod'un fiziksel üretim sürecine ayrılmıştır. Bu kalem; bitkisel bazlı biyomalzeme üretimi (keten, kenevir ve nişasta bazlı bağlayıcılar), geri kazanılmış alüminyum profil sistemleri, bağlantı elemanları, presleme ve montaj ekipmanlarını kapsar.

Ayrıca, kadın kooperatifleriyle yürütülecek tekstil geri dönüşümü, kumaş dikimi ve yüzey işlemleri de bu bütçe başlığı altında değerlendirilir. Bu aşama, projenin ekolojik sürdürülebilirliğini ve yerel üretim zinciriyle kurduğu ilişkiyi belirleyen çekirdek üretim alanıdır.

11.2 Lojistik ve Montaj Bütçesi (%30)

İkinci bütçe dilimi, yapının taşınabilirliği ve farklı mekânlarda yeniden kurulabilmesi için ayrılmıştır. Nakliye, sahada kurulum, teknik altyapı ve güvenlik giderleri bu kapsamda yer alır.

CompostPod'un geçici, modüler ve yeniden kullanılabilir bir yapı olarak tasarlanmış olması, bu bütçeyi uzun vadeli bir yatırım hâline getirir. Yapı, sergi sonrası farklı topluluklara devredilebilecek veya yeniden kurulabilecek şekilde planlandığından, montaj ve lojistik bütçesi süreklilik ve çoğaltılabilirlik hedeflerini destekler.

11.3 Program ve Yayın Bütçesi (%20)

Bütçenin son katmanı, projenin kamusal ve düşünsel üretim alanını kapsar. Bu bölüm; atölye programları, panel ve forumlar, belgeleme süreçleri, dijital yayın ve açık kaynak içerik üretimini içerir.

Bu bütçe kalemi, CompostPod'un yalnızca fiziksel bir yapı olarak değil, bilgi, deneyim ve üretim süreçlerini paylaşan müşterek bir platform olarak işlemlerini destekler.

12. DESTEKÇİLER / ORTAKLAR

CompostPod, kolektif üretim, kadın emeği ve yerel iş birlikleri üzerinden gelişen çok katmanlı bir ortaklık yapısına dayanır. Proje, farklı aktörlerin malzeme, bilgi, mekân ve lojistik katkılarıyla birlikte üretilir. Bu iş birlikleri, projenin hem üretim sürecini hem de kamusal erişimini güçlendiren temel bileşenlerdir.

12.1 Kadın Kooperatifleri

Kadın kooperatifleri, CompostPod'un üretim ve malzeme dönüşüm süreçlerinde temel ortaklar olarak yer alır. Atık kot ve tekstil malzemelerinin geri dönüşümü, dikiş ve yüzey işlemleri bu iş birlikleri aracılığıyla yürütülür. Bu süreç, yerel üretim bilgisi ile çağdaş malzeme pratiklerini bir araya getirirken, kolektif öğrenmeye dayalı bir üretim modeli sunar. Tüm aşamalar belgelendirilerek açık erişimli olarak paylaşılır.

12.2 Belediyeler ve Yerel Girişimler

Belediyeler ve yerel girişimler, proje kapsamında altyapı, mekân tahsisi ve lojistik destek sağlar. Belediyelerin geri dönüşüm birimleri, atık malzeme temini ve saha koordinasyonu süreçlerinde rol alırken; yerel üretim ağları ve sivil girişimler, malzeme geliştirme ve üretim aşamalarına katkıda bulunur. Bu iş birlikleri, projenin kamusal alanda uygulanabilirliğini destekler.

12.3 Fon Sağlayıcılar

Proje, kültür-sanat kurumları ve ekolojik odaklı fon sağlayıcılar aracılığıyla desteklenir. Bu destekler; üretim, belgeleme, dijital paylaşım ve kamusal programların gerçekleştirilmesine yöneliktir. Tüm fon kaynakları ve destek kalemleri, şeffaflık ilkesi doğrultusunda belgelenir ve kamuya açık olarak paylaşılır.

13. SONUÇ VE ETKİ

Bu proje, ekolojik dönüşümü yalnızca temsili bir mesele olarak değil, malzeme, üretim ve sergileme süreçleri üzerinden doğrudan deneyimlenebilir bir alan olarak ele alır. İzleyici, çevresel farkındalığı soyut bir söylem yerine, temas, katılım ve üretim yoluyla deneyimler.

Yerel kadın kooperatiflerinin üretim sürecine aktif katılımı, kadın emeğinin hem ekonomik hem de kültürel düzeyde görünürlük kazanmasını sağlar. Bu iş birliği, emeği yalnızca bir destek unsuru olarak değil, üretimin kurucu bileşeni olarak konumlandırır.

Proje, sanat, mimarlık ve zanaat alanları arasında yatay ve paylaşımcı bir üretim modeli önerir. Kolektif üretim pratiği, rekabetçi ve kapalı üretim biçimlerine alternatif olarak, birlikte öğrenmeye ve ortaklaşmaya dayalı bir kültürün yaygınlaşmasına katkı sunar.

Açık kaynak mimari yaklaşımıyla geliştirilen CompostPod, barınma krizine yönelik yaratıcı, çoğaltılabilir ve farklı bağlamlara uyarlanabilir bir yapısal prototip ortaya koyar. Bu model, erişilebilirliği ve yeniden üretilebilirliği merkeze alarak, geçici ve yerel çözümlerin olanaklarını tartışmaya açar.

Geleneksel zanaat ve üretim yöntemleri, çağdaş tekniklerle birlikte ele alınarak kültürel sürekliliğin güncel üretim pratikleri içinde yeniden düşünülmesini sağlar. Böylece yerel bilgi, nostaljik bir referans olarak değil, yaşayan ve dönüşen bir üretim alanı olarak ele alınır.

Paylaşım, müşterek üretim ve açık bilgi ilkelerine dayanan bu yapı, dayanışma ekonomisinin gelişmesine katkıda bulunur. Proje, ekonomik değeri yalnızca sonuç ürünlerde değil, süreçte üretilen bilgi, ilişki ve deneyimde tanımlar.

Sonuç olarak CompostPod, sanatsal üretim ile toplumsal ve ekolojik meseleler arasında somut bir ilişki kurar. Sanat, bu projede bir temsil alanı olmanın ötesine geçerek; katılımı, dönüşümü ve ortak faydayı mümkün kılan bir araç olarak konumlanır.

İLETİŞİM

Proje Ekibi: compost.ist Kolektifi

İlgili Kişi / Contact Person: Gönül Nuhoglu

E-posta: art@gonulnuhoglu.com - ist@compostist.org

Telefon: (+90) 5334150206

<https://compostist.org>

<https://www.instagram.com/compost.ist/>